

Baptista Teológiai Akadémia
Teológiai szak
Szociálismunkás szakirány

**Isten megtartó és megelevenítő kegyelme a
Tordasi Baptista Gyülekezet 105 éve alatt**

SZAKDOLGOZAT

Egyháztörténeti tanszék
Témavezető tanár: Dr. Mészáros Kálmán ifj.

Készítette: Bokros Anna Barbara

Budapest, 2005

„Ami az embereknek lehetetlen, Istennek lehetséges.” Lk. 18: 27.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	5
I. ADOTTSÁGOK	7
I.A. Tordas községről röviden	7
I.A./1. A régi falu története	7
I.A./2. Betelepítés, újraéledés a régi romokon	7
I.A./3. A falu híres szülötte: Sajnovics János.....	8
I.B. Hitélet Tordason.....	9
I.B./1. Evangélikus falu.....	9
I.B./2. Más felekezetek	10
I.C. Baptizmus kezdetei Magyarországon	11
I.C./1. Anabaptizmus	11
I.C./2. Baptizmus Európában	11
I.C./3. Hazai misszió elindulása.....	12
I.C./4. Hazai misszió fellendülése.....	12
II. ELSŐ IDŐSZAK	14
II.A. Baptista gyülekezet alakul Tordason a XIX. Században	14
II.A./1. A kezdetek még Tordason kívül	14
II.A./2. Tordasért érzett felelősség	17
II.B. Az első idők örömei és nehézségei.....	17
II.B./1. A kezdeti fellendülés.....	18
II.B./2. A gyökérverés időszaka	19
II.B./3. Missziózás a környező településeken	21
II.B./4. Nehezedő körülmények	21
II.B./5. Tordas és Gyúró összefog.....	22
II.B./6. Megerősödve, önállóságra törekedve.....	23
II.C. II. vh. körüli időszak	24
II.C./1. Építkezésbe kezd a gyülekezet.....	24
II.C./2. Nagy odaadás, nagy áldás	25

III.	1950-ES ÉVEKTŐL A RENDSZERVÁLTÁSIG	28
III.A.	Erős a város vonzása	28
III.A./1.	Változások a társadalomban, gyülekezetben	28
III.A./2.	Új szolgáló, körzet átcsoportosítással	29
III.B.	Csendes idők az elnyomás korszakában	30
III.B./1.	Csendesség, de nem némaság	30
III.B./2.	Egyre fogyatkozva	31
IV.	1990-ES ÉVEKTŐL NAPJAINKIG	34
IV.A.	Szabadság: Kihalás?	34
IV.A./1.	Isten újraplántál	34
IV.A./2.	Apró rezdülések	36
IV.B.	Újraéled a gyülekezet!	37
IV.B./1.	Mozdul a levegő	38
IV.B./2.	Furcsa fordulat	39
IV.C.	Új évezred, új lehetőségek	43
IV.C./1.	Bővítésbe és felújításba kezd a gyülekezet	43
IV.C./2.	Budáról – Budafokra	44
IV.C./3.	Mozdul a víz	47
IV.C./4.	Az odaszánást Isten megáldja	48
IV.C./5.	Kibővített imaház – kibővített lehetőségek	51
IV.D.	Jelenkor kihívásai, a missziómunka lehetőségei és korlátai	53
IV.D./1.	Életkori sajátosságok	53
IV.D./2.	Gyermekek: a jövő zálogai	55
IV.D./3.	Rászoruló: idősök és hátrányos helyzetűek	56
IV.D./4.	Egyéb lehetőségek	57
IV.D./5.	Hogyan tovább? Mennyit látunk Isten tervéből?	58
	Felhasznált irodalom	61

Melléklet

Jegyzet

Bevezetés

„Beszélj majd el a fiaidnak, és unokáidnak, amit... cselekedtem, és jeleimet is... Tudjátok meg ebből, hogy én vagyok az Úr!” 2. Móz. 10:2 ¹

Megszületésemkor a szüleim már a Budafoki Baptista Gyülekezetnek voltak a tagjai. Gyermekkorom, ifjúsági éveim, párválasztás időszaka, házasságunk első hat éve ebben a gyülekezetben zajlott, férjem is ebben a gyülekezetben tért meg. Szolgálatunk (gyülekezeti gondnokság) még erősebbé tette ezt a kapcsolatot, így teljesen természetes volt számunkra, hogy a Budafoki Gyülekezet az otthonunk.

Lakásunk volt a XI. kerületben, de három gyermekkel már nem akartunk visszaköltözni a lakótelepi lakásba a gondnoki szolgálat után, így az eladás mellett döntöttünk és félkész házat kerestünk megvételre. A tervünk az volt, hogy ugyan Budapesten kívül, de közel a városhoz veszünk ingatlant és visszajárunk gyülekezetbe Budafokra. Isten csodálatos útmutatásával vettük meg 1995. októberében Tordason azt a félkész házat, amit később továbbépítettünk és befejeztünk. Kiszámoltuk, hogy mennyi költség lesz visszajárni Budafokra, és megnyugtattuk magunkat azzal az ígérellel, hogy *„Áron is megvegyétek az alkalmatosságot...”* Ef. 5: 16²

Az építkezés ideje alatt tudtuk meg, hogy van helyben egy kicsi gyülekezet. Bízattatást kaptunk, menjünk el meglátogatni őket, hiszen nagy reménység egy fogyóban levő gyülekezetnek, ha a faluba költözik egy hívő család. Mi úgy gondoltuk, hogy nem megyünk el, mert nem akarunk reménységet táplálni, mivel mi már eldöntöttük: visszajárunk a gyülekezetünkbe.

Egy nyári vasárnap mégis elmentünk a tordasi gyülekezetbe, mikor a gondnokság feladatai ezt lehetővé tették és rájöttünk, hogy Isten azért adott ebben a faluban olyan szép és nekünk teljesen megfelelő házat, mert a gyülekezetnek szüksége van erősítésre. Mire az építkezést befejeztük, rendszeres látogatói lettünk a tordasi gyülekezetnek. Költözésünkkel egy időben, 1997. nyarán elbúcsúztunk Budafokról, és nagyon nehezen elváltunk a megszokott nagy gyülekezettől. Eleinte csak eljártunk a gyülekezetbe, majd egyre jobban bekapcsolódtunk a munkába, és rádöbrentünk, hogy munkát itt akar Isten adni és nem padot kell koptatnunk ott, ahol kényelmes. Nagyon megszerettük a falut is, és a gyülekezetet is. Egyre ritkábban járunk

¹ Ha külön jelzés nem jelzi, akkor a bibliai idézet a következő kiadásból való: Biblia Kiadja: A Magyar Bibliatársulat megbízásából a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója. Budapest 2000

² Új testamentom Kiadja: A Nemzetközi Gedeon Társaság Tiptree, Anglia 1991.

vissza Budafokra, mert már itt érezzük otthon magunkat hat gyermekünkkel együtt. Szívügyünké vált az itteni misszió, az itteni emberek élete.

Mikor megismerkedtem a gyülekezet múltjával, és egyre több információt hallottam róla, megérlelődött bennem a döntés: szükséges Isten nagy csodáit, amik itt Tordason is kézzel foghatóak, leírni és megörökíteni gyermekeink, unokáink, falubeli emberek, baptista közösségünk számára tanulságul, ezért választottam szakdolgozatom témájaként a Tordasi Baptista Gyülekezet történelmét.

A részletek tárgyalásánál fő szempont volt, hogy kiemeljem azokat az eseményeket, amik láttatják Isten gondviselését, kegyelmét. Kicsi faluban, apró gyülekezet a tordasi, de egész történelme során nyomon követhető, hogy Istennek ez a kicsiny nyáj mennyire fontos, és Ő mindig az emberi elvárásokkal, számításokkal ellentétben adott életet, és megáldotta az engedelmes hívő embereket.

A dolgozatomban magamról egyes szám harmadik személyben írok, egyrészt folytatva azt a hagyományt, ami a felhasznált jegyzetekben volt, másrészt a jobb érthetőség és átláthatóság miatt.

I. ADOTTSÁGOK

I.A. Tordas községről röviden

Tordas jelenleg közel 1600 lelket számláló kisközség Dunántúlon, Budapest és Székesfehérvár között félúton, Fejér megye határán, Martonvásár és Gyúró községekkel körülvéve. Lakosai vegyes nemzetiségű, dolgos, szorgalmas emberek, akik munkájukkal nem csak a maguk hasznát keresik, hanem szívesen tesznek a falu, a köz érdekében.

I.A./1. A régi falu története

Történelmére visszatekintve már Árpád-kori emlékeket is találunk. Feltételezhetően Tordas Árpád-kori személynév és valószínűleg Tétény nemzetség valamely tagjának volt a neve. Mindenesetre egy, már 1260 körüli adás-vételi okiratban szereplő eladó, magát „de genere Turdas” azaz Tordas nemzetségéből származónak vallotta magát.

Nagyon jó földrajzi fekvése miatt szívesen használták legelőnek ezt a területet. Faluvá alakulásáról pontos feljegyzések nincsenek, de több későbbi okiratban is szerepel, mint birtok. Annyi bizonyos, hogy 1337-es feljegyzés szerint a falunak már temploma volt.

Bekövetkezett azonban a török megszállás. Egy 1526-os irat szerint Szinán bég hűbéri birtoka lett a környező településekkel és földbirtokokkal együtt. Az 1580-as és 1619-es évek között zajlott le a falu tragédiája. Ekkor a török sanyargatás, elnyomás miatt megsemmisült a régi Tordas. A falu helyén talált elpusztult templom kövei és a sok csontmaradvány hirdeti a török világ szörnyűségeit.

I.A./2. Betelepítés, újraéledés a régi romokon

100 évnyi lakatlan pusztaság után Sajnovics Mátyás, adás – vétel útján megszerezve a birtokot, újonnan telepítette Tordast. A török által kipusztított lakatlan területen gazdálkodás nem folyt, így búza helyett gaz nőtt. Az új tulajdonos hamarosan utánanézett, honnan lehet a betelepítést megoldani, hiszen művelés nélkül nem maradhat a föld. Legkönnyebben a Felvidékről és egyéb török által meg nem szállt területekről lehetett jobbágyokat betelepíteni. Nagy előnye volt Sajnovicsnak, hogy az első telepesek hozták magukkal családjaikat, rokonaikat, barátait, így az egy vidékről való, nagyjából hasonló szokásokkal rendelkező jobbágyok kisebb sűrűlódásokkal éltek együtt úgy, mint egy nagycsalád.

A költözködésre, szülőföld elhagyására nehezen veszi magát rá az ember, így arra nyomós oka kell, hogy legyen. Sajnovics földesúr olyan megállapodást kötött velük 1713-ban,

ami igen előnyös volt a jobbágyok számára. Az első évek adómentessége mellett saját lelkészt hozhattak és szabad vallásgyakorlatot engedélyezett nekik. Ezzel hosszú időre biztosította a folyamatos idevándorlást.

Később a földbirtokos utódai változtattak az adókon, és a katonai terhekkel együtt nehezedett a lakosok sorsa. Ráadásul 1776-ban tűzvész pusztított, amelyben a templom, az iskola, a lelkész minden vagyona, könyvtára és még 20 családnak háza, ingósága, jószága pusztult el. Nehezen kiheverhető veszteség volt ez az egész falu számára, mivel a terheket a többi lakosnak kellett ez idő tájt felvállalni.

Esetenként előfordult jégverés, marhavész vagy más járvány. A falu tehát nem volt mentes a különböző veszteségektől, de élt, fejlődött, gyarapodott.³

Említésre méltó még a két világháború közötti időszakban létrehozott Hangya Szövetkezet, ami holland mintára szerveződött, és segítséget nyújtott a gazdálkodásban, taníttatásban, nevelésben, művelődésben. A faluban történt fejlesztések, építkezések, jelentős része ebben a korszakban zajlottak. Sajnos a II. világháború és az utána bekövetkezett téjeszesítés ennek is gátat szabott.

Az 50-es, 60-as években nagy volt a városba való elvándorlás, mivel a termelőszövetkezet és a föld nem adott rendes megélhetést a falubelieknek. A közlekedés pedig akkoriban nem tette lehetővé az ingázást. Ez az időszak visszavetette a falu fejlődését, életét.

Újabb fejlődés a 90-es évektől tapasztalható, amikor megfordult az irány, és nemcsak a Tordasról elszármazók kezdtek visszaköltözni, hanem erős érdeklődésre, népszerűsége tett szert a Budapestről elköltözni vágyók körében. Több olyan vállalkozó költözött ide, akik segítették, segítik a falu fejlesztését, gyarapodását munkálva ezzel mások jólétét is.

Nyugodtan elmondhatjuk, hogy Tordas fejlettségben, tisztaságban, rendezettségben, szemléletmódban, programokban bármelyik nyugat-európai kisközséggel felveheti a versenyt, és nem marad alul.

I.A./3. A falu híres szülötte

A falu híres szülötte Sajnovics János nyelvész, csillagász, aki a maga korában kiemelkedőt alkotott kutatásaival, munkásságával.

³ Bővebb információ: Dr. Wünscher Frigyes: TORDAS A Balogh Elemér szövetkezeti mintafalu Kiadja: Csáthy Ferenc Egyetemi Könyvkereskedés és Irodalmi Vállalat Rt. Debrecen – Budapest 1943.

Sajnovics József és Peyerl Erzsébet fia, aki Tordason született 1733. május 12-én. A tehetséges fiatalember a Jezsuiták rendjéhez csatlakozott. Vagyonáról korán rendelkezett és tiszta szívből szánta életét Isten szolgálatára. Egyetemi tanulmányai után rendtársával, Hell Miksával együtt a bécsi csillagvizsgálóban tanult. 1769-ben Norvégiában a Vénusz átvonulásának megfigyelésére ment, majd a lappokkal kötött barátság folytán kialakult benne az a vélemény, hogy a két nyelv hasonlít egymásra. Komoly kutatások után, befejezve írását, Koppenhágában – útban hazafele - 1770-ben kiadta nyelvészeti tanulmányát. Számos más kutatással is megalapozta hírességét, melyet életében nem élvezhetett.

I.B. Hitélet Tordason

Korai időszak hitéletéről nincs sok feljegyzésünk. Egy dolgot biztosan tudunk, hogy 1337-ben volt már temploma a falunak, de az elpusztult a faluval együtt a török időben, és csak néhány kő és írásos emlék maradt meg belőle.

I.B./1. Evangélikus falu

A reformáció idején török megszállás alatt volt a falu, majd a XVII. sz. eleji pusztulást és a 100 éves sivárságot követően óriási jelentősége volt a hitélet szempontjából is annak a megállapodásnak, amit Sajnovics Mátyás 1713-ban kötött a jobbággyokkal. Ő maga katolikus volt, de a betelepítéshez minden eszközt felhasznált, így a jobbággyoknak megengedte, hogy saját lelkészt hívhatnak. Az ellenreformáció kegyetlen korszakában, az országban kevés helyen biztosítottak vallásszabadságot, így a Felvidékről szívesen telepedtek ide a lutheránus családok. A falu csaknem kizárólag evangélikus lakossága – az ellenreformáció erőszakos rekatolizálási törekvései közepette is – megmaradt evangélikusnak.

Az első telepesek beköltözésével újra megindult az élet, és mivel a vallásszabadság biztosítva volt, éltek is vele. 1733-ból van az első feljegyzés, tót nyelven az anyakönyvben, melyet az akkori helyi lelkész: Benedicti Pál kezdett meg.

A lelkészek sorban végezték szolgálatukat, általában nyugalomban, a földesúrtól sem háborgatva. 1762-ben a fából készült harangláb összeomlással fenyegetett, kérésre engedélyt kaptak a lutheránus hívek, hogy helyette kőből újat építsenek.

Otsovszky Pál lelkészt, szolgálatának kilencedik évében, 1776-ban súlyos csapás ért. Tűzvész pusztította el a templomot, parókiát, az iskolát, saját könyvtárát, berendezését és

egész vagyonát. Olyan súlyos csapás volt ez számára, hogy idegzete nem bírta el és orvosi kezelés után Sopronban vállalt más hivatást.

Az aránylag sűrű lelkész meghívások feszültséget is okoztak, mert minden alkalommal a földesúrtól kellett engedélyt kérni, aki igyekezett saját családjának és a birtokán élő cselédeknek is kedvezni és a katolikus vezetést megoldani. Sokszor adóterhek emelésével próbálta az evangélikusokat áttéríteni, de ők inkább vállalták a terheket.

A jelenlegi evangélikus templomot 1790-ben építették adakozásból és perselypénzből. Többszöri renoválás és tatarozás után nagyon szép állapotban használják ma is a hívek. A lelkészlak Dreher Antal nagybirtokos támogató segítségével épült 1907-ben.

A tordasi lelkézséghez szórványok is tartoztak, egészen nagy körzetben Százhalombattától Pusztaszabolcsra át egészen Iváncsáig, pontosan 16 község. Később a község jelentőségének csökkenését mutatja, hogy mára csak Tordas és Gyúró tartozik egy lelkész alá.

A lakosság nagyobb része ma is evangélikusnak vallja magát, de a valóság szomorú fogyatkozást mutat bejegyzett létszámban is, de még szomorúbb a helyzet az aktív tagok számát illetően. A jelenlegi lelkész, Fűke Szabolcs komoly erőfeszítéseket tesz ennek a folyamatnak a megállítására, esetleges megfordítására. Kíváncsún tartja, hogy minél többen csatlakozzanak Isten országához, és ezért nagy hangsúlyt fordít a fiatalokkal való foglalkozásra. Jó kapcsolat van a baptista és az evangélikus közösségek között, ami a közösen szervezett alkalmak sűrűbbé válásán és a közösen tett erőfeszítéseken is jól lemérhető.

I.B./2. Más felekezetek

Katolikusok a Sajnovicsok révén már az újjáéledés idején is voltak és a számuk folyamatosan növekedett, de nagyjából a családból és a cselédségből adódott a hívek száma. A katolikus templom alapkövét 1758-ban Bíró Márton veszprémi püspök helyezte el. 1760-ban készült el a templom és Balassa István csákvári plébános végezte a megáldást. Ma kívülről fel van újítva a templom és szép épülete a falunak, de belső munkák pénz hiányában nem kezdődtek meg. 1761-es feljegyzés szerint a községben 24 katolikus pár volt a 83 evangélikus párral szemben és ezek is valószínűleg valamilyen rokonsági vagy egyéb viszonyban voltak a Sajnovics családdal.

A mostani időkben is kevesen vannak, és szinte semmilyen együttműködés nincs a protestáns és a katolikus felekezetek között. Kicsi gyülekezet lévén mindig gondot okozott a plébános szolgálata. Többször volt gazdátlan, vagy messziről járt ide a szolgálattevő. Ma is hasonló a helyzet, nincs helyben plébános, és gazdája sincs igazán a közösségnek.

Református felekezethez tartozó hívek igen kevesen vannak napjainkban. Templomuk, lelkészük a szomszédos Gyúró községben van, nehézséget is okoz az átjárás. Az együttműködés velük is hasonlóan jó, mint az evangélikusokkal, aminek háttérében a Krisztusban gyökerező hit áll.

I.C. Baptizmus kezdetei Magyarországon

A keresztyénség létrejötte óta, még az elvilágiasodott egyház uralkodása idején is, mindig voltak olyan evangéliumi csoportok, akik a Szentíráshoz ragaszkodva a mai baptisták által is vallott hitigazságokat éltek meg, és hirdették.

I.C./1. Anabaptizmus

A reformáció harmadik ágaként emlegetett anabaptista mozgalom hasonlított legjobban a mai baptista hitelvekhez. A lutheri és kálvini tanokat megismerő, bibliát forgató kis közösségek sokszor egymástól függetlenül, sorra ismerték fel a bemerítés, azaz a felnőtt keresztség fontosságát. A mozgalomnak nem volt központi irányító szervezete, kiemelkedő vezéralakja, így könnyen sebezhető, támadható volt. Ezt sajnos nem csak a világi vezetők, és a Róma irányítása alá tartozó katolikus egyház, hanem az evangélikus és református vezetők is kihasználták és ahol tudták üldözték az anabaptistákat.

Erdélyben Bethlen Gábor adott nekik kiváltságlevelet 1621-22-ben, amiben Alvinc községet adományozta nekik. Itt a habánok felvirágoztatták Erdély iparát és kereskedelmét. A Kárpát-medencében élő anabaptisták között elismert orvosok, gyógyszerészek, tanárok voltak. Később Ferdinánd, majd Mária Terézia uralkodása alatt újabb üldöztetéseket szenvedtek. A kínzások miatt egy részük visszatért korábbi vallásához, mások elhagyták hazájukat, jórészüket pedig mártírhalált halt.⁴

I.C./2. Baptizmus Európában

Angliából a XVII. sz. elején a királyi önkényeskedés miatt a puritánok menekülésre kényszerültek. Hollandiában az anabaptizmus egyik ágával a mennonitákkal megismerkedve, felismerve a bemerítés fontosságát, angol üldözöttekből 1609-ben létrejött egy kb. 40 tagú baptista gyülekezet.

⁴ További részletek a: „Krisztusért járva követségben” Tanulmányok a magyar baptista misszió 150 éves történetéből Kiadja: Baptista kiadó Budapest, 1996. 17-18.old.

Némi nézeteltérés miatt egy részük John Smith vezetésével a mennonitákhoz csatlakozott, nagyobb részük viszont a kedvező helyzet alakulása miatt visszatelepedett Angliába Thomas Helwys vezetésével 1612-ben és Londonban megalakították az első baptista gyülekezetet 30 taggal. Angliában gyorsan fejlődött, virágzott a baptizmus, Amerikába is eljutott 1639-ben, de az első angliai gyülekezet alakulása után csak 222 évvel később 1834-ben jutott vissza a kontinensre.

Johann Gerhard Oncken Angliában, metodista gyülekezetben tért meg, de Hamburgba költözése után tanulmányozva a bibliát ismerte fel a benerítés fontosságát. Az Ő általa alakított hamburgi baptista gyülekezet volt a bölcsője a magyarországi misszióknak.

I.C./ 3. Hazai misszió elindulása

A hamburgi baptista gyülekezetnek egy sajnálatos katasztrófa adott lehetőséget missziója kiterjesztésére és a megtúrt státusból való kilépésre. 1842 májusában óriási tűzvész pusztította el a kikötővárost. A város újjáépítésére Európa minden vidékéről érkeztek vendégmunkások. A hajléktalanok és árvák ellátásán túl a hamburgi gyülekezet az újjáépítésen dolgozókat is segítette. Így volt lehetősége 6, ott dolgozó magyar fiatalnak megismerni Krisztus váltságművét. Hitüket megvallva és alámerítkezve aktívan bekapcsolódtak a gyülekezeti életbe és szinte 2 éves misszióiskolát végeztek, mert aktív missziómunkában vettek részt Oncken vezetésével a városban.

Az 1846-ban hazatért fiatalok bátorítást kaptak arra, hogy hazájukban is tegyenek bizonyosságot és mondják el az örömhírt, így Oncken példáját követve járták a házakat, beszélgettek a Megváltóról, és árusították a bibliákat.

Rottmayer János és Hornung Antal pest-budai munkássága meg is hozta az eredményt. Németországból kapott segítőkkel szerény körülmények között, de folyt a munka. Valószínűleg 1848-ban volt az első benerítés, de erre pontos adatunk nincs. Később a politikai és vallási helyzetből adódóan a külföldi segítőknek el kellett hagyniuk az országot, az itthon maradottaknak, pedig az üldözés maradt osztályrészül.

I.C./4. Hazai misszió fellendülése

Rottmayer János többszöri kérése ellenére – miszerint Hamburgból, a baptista központból küldjenek misszionáriust – csak 1873-ban érkezett Meyer Henrik 31 éves felavatott prédikátor, aki fáradhatatlan szervező, iratterjesztő, prédikátor volt. Hamar jelentkeztek munkájának gyümölcsei. 1877-ben a Dohány u. 12. szám alá új imaterembe költözött az

akkor 18 tagú gyülekezet. A rendszeresen tartott istentiszteleteken és bibliaórákon kívül szabadtéri alkalmakat is tartottak, hívogattak, befogadtak.

A távolabb eső területekre magyar nyelvű, ajándékokkal megáldott testvéreket avattak föl. Ők dolgoztak, és munkájuk eredménye hamarosan látható volt. Így lett „parasztprófétává” Kornya Mihály és Tóth Mihály, akiknek egyszerű, de hiteles igehirdetési nyomán a keleti országrészben több száz gyülekezet alakult.

Pesten és környékén megalakult gyülekezetekben problémát okozott a csak német nyelven hangzó igehirdetés, hiszen Meyer Henrik a 46 évnyi szolgálata alatt sem tanult meg igazán magyarul, ezért nem is szorgalmazta a magyar nyelvű gyülekezetek önállósodását. Azonban két magyar nyelvű fiatal – Udvarnoki András és Balogh Lajos - tanulmányaikat befejezve a hamburgi teológián, itthon a magyar nyelvű gyülekezetek élére állva önállósodást szorgalmaztak. A feszültség elkerülhetetlen volt, mégis nagymértékben növekedett a megtérők és gyülekezetek száma a következő negyed évszázadban.

1894-ben megalakult az önálló magyar nyelvű közösség, a Magyar Baptista Szövetség. 1895-ben lépett életbe a vallás szabad gyakorlatáról szóló XLIII. törvénycikk, minek következtében 1896-ban a magyarok vezette csoport kérvényt nyújtott be a baptista vallás törvényes elismerése érdekében a kormányhoz. Az elismerésről szóló rendelet 1905-ben jelent meg.

Nagyon sok látható eredménnyel folyt a munka a kettészakadt közösségben. Sorra alakultak a gyülekezetek, teológiai szemináriumot indítottak, menházakat létesítettek, missziós kiadványokat, énekeskönyveket nyomtattak, baptista nyomdát hoztak létre, árvaházat alapítottak.

1917-ben Kornya Mihály, 1919-ben Meyer Henrik és Balogh Lajos meghalt, majd ezek után, többszöri egyeztetés, tárgyalás eredményeként 1920-ban Budapesten, a Nap utcai imaházban kimondták a két csoport egyesülését.

Trianoni békeszerződés óriási veszteséggel járt a Magyarországi Baptista Gyülekezetek Szövetségére nézve is mert az északi, keleti és déli megyékben levő jelentős számú magyar nyelvű gyülekezeteket Csehszlovákiához, Romániához ill. Jugoszláviához csatolták.

II. ELSŐ IDŐSZAK

II.A. Baptista gyülekezet alakul Tordason a XIX. században

Az országos megújulás idején, 1899-ben alakult meg Tordason a gyülekezet. Hasonlított ahhoz, amikor a hamburgi munkavállalásból hazatért, Krisztust hirdető munkások bizonyoságtételére a környezetük megtért és új gyülekezet alakult. Ebben az esetben is a városban – Budapesten – dolgozó munkások, munkatársuk segítségével elfogadták Krisztust, és fontosnak tartották, hogy családjuk, rokonságuk, falujuk is megismerhesse a Szabadítót. Történetüket az a kézirat őrizte meg számunkra, amit id. Fodor János jegyzett le, majd ezt folytatta Fodor Lajos. Az emlékezéshez jórészt ezt a dokumentumot, valamint idős testvérek, ma is élő szemtanúk segítségét használtam fel.

II.A./1. A kezdetek még Tordason kívül

„Budapesten 1897-ben egy Istent ismerő ember hirdette Jézus tanítását, név szerint Brájtikán Henrik tv, és találkozott az ott dolgozó tordasi Toman István, majd később Fodor Benjámin nevű munkásokkal. Többszöri találkozás és bővebb ismeret után kezdtek járni az imaházba Budapesten, és lassan megismerték Jézust, mint Isten Fiát és a világ megváltóját, és hittek benne.”⁵

Fodor Benjámin megtérésének története hadd álljon itt, amit unokájának, Fodor Jánosnak mondott el, és az 1980-ban a Szabadegyházak Tanácsának kiadásában megjelent naptárban volt olvasható:

„Leányanya gyermekeként születtem. Csak arra emlékszem, hogy iskola helyett anyám libapásztornak adott a harmadik faluba. Ezzel aztán le is tette a gondját rólam. Idegen faluban, ismeretlen gazdánál kezdtem az életet. Gondtalan játékot, tanulást én nem ismertem, csak a munkát meg a felelősséget. A libanyájnak nem lehetett hija soha. Istállóban aludtam. Hajnalban kacskaringós káromkodásokkal ébresztettek. A villa nyelét sem tudtam becsületesen megmarkolni, de a trágyát nekem kellett kihordanom a tehenek alól. Aztán ahogy nőttem, úgy változott a tennivaló, csak az ennivaló nem. A maradék volt az én részem, krumpliból, babból, hús nélkül, mert az ebéd javát a család ette meg mindig. Rám csak a munkánál számítottak, de az ebédnél nem. Jó szót sohasem kaptam, csak parancsokat. Vezettem a vetőgép lovait naphosszat. Csak fattyúnak hívtak, igazi nevemet nem hallottam... Néha ellenállhatatlan vágyat éreztem anyám iránt, de nem lehetett.

⁵ Fodor János kézírata Kelt: Tordas, 1927. január

Évenként egyszer-kétszer ugyan meglátogatott. Ilyenkor örültem, jólesett a cirógatása, néhány kedves szava... Mikor elment azt hittem a szívem szakadt ki. Szerettem volna világgá kiáltani: Miért nincs mindig velem az édesanyám!? Hiányzott nagyon.

Ahogy nőttem előbb a sarlót, majd a kaszát kaptam a kezembe. Aztán mindig többet bíztak rám. Igyekeztem becsületes munkát végezni. Erőmmel a tekintélyem is növekedett. Azt is meg mertem már tenni, hogy egy összeszólalkozás után faképnél hagytam a gazdát. Tehettem, mert szerződéselem nem volt. Elmentem egy másikhoz... Cseberből vederbe kerültem... Igaz, itt a szőlőben dolgoztam, néha fél liter bort is kaptam, máskor néhány forintot a vasárnap délutáni szórakozásra.

Mindig jobban rákaptam az italra. Takarékoskodni senki sem tanított, így aztán az alkalmi munkákkal keresett pénzemet sorrendre a gégegyi bankba raktam. A Fő utca melletti mély árokban hevertem részegen, hétfőre virradóra rendszerint ott ébredtem... Sívároghatva néztem a cigány hegedűjét a szüreti bálon. Ha egyszer a kezembe vehetném! De vágyaimat megölte az ital. Lányok nemigen álltak szóba velem... Kinek kellett volna a senki fia: Béni, akinek a két kezén, meg a rajta levő ruhán kívül semmi se volt. A lezüllött legénynél jobb partiról álmodtak a lányok. Huszonöt éves voltam már, mikor megnősültem. Tudtam én, hogy az öt évvel idősebb Zsuzsi csak azért jött hozzám, mert jobb kérőt már nem várhatott.

Ettől kezdve aztán komolyabban kellett venni az életet. Pestre mentem dolgozni építkezésre. Hetente egyszer jöttem haza gyalog. A nagy építkezésen nyüzsgő sok idegen ember között volt egy ember, aki más volt, mint a többi. A munkások nagyobb része káromkodással, kétértelmű viccekkel, csúfolódással enyhítette a kegyetlenül nehéz munka fáradalmait. Napról napra hurcoltuk a meredek feljárón a téglát és a maltert, két-három emelet magasságba. Hamarosan feltűnt nekem, hogy a munkatársak között van egy szelíd tekintetű középkorú ember. Annál is inkább felfigyeltem rá, mert gyakran ő volt a gúnyolódás céltáblája. Ilyenkor aztán röpködtek feléje a számomra akkor érthetetlen szavak: „baptista, baktista, hívő”. Ő nem válaszolt gorombán senkinek, végezte a munkáját csöndben. Máskor ő kezdett beszélgetni hol az egyik, hol a másik munkatársával bűnről, kegyelemről, Istenről. Ebédnél imádkozni láttuk, este a szálláson egy könyvből olvasgatott. Engem is megkérdezett, hova való vagyok. Lassan megbarátkoztunk. Valahogy jó volt a közelében, valami melegség áradt belőle. A nagyváros hidegségében jólesett ez nagyon. Mindig többet beszélgettünk, igaz nem sokat értettem a kegyes beszédéből, mégis jó volt vele lenni.

Többszöri hívására egyszer elmentem vele az imaházba is. Egy nagy helységben száznál is többen voltunk együtt, nagyjából hozzá hasonló, barátságos, mosolygós emberek, asszonyok, fiatalok, idősek egyaránt. Egy tekintélyes ember, valami papféle beszédet tartott

arról, hogy az ember bűnös és Isten ítélete vár rá. Összerezzenem ennek hallatára. Úgy éreztem, mintha Isten előtt állnék. Minden szava telibe talált engem. Majd Isten szeretetéről beszélt, arról, hogy el van készítve számunkra a bocsánat, és azt el lehet fogadni. De hogyan? Imádságban kell ezt tenni. Erre nagyon megijedtem, hiszen én csak káromkodni tanultam, imádkozni soha. A szívem gyorsabban dobogott. A beszéd végén aztán sokan imádkoztak egyszerű szavakkal. Éppen azt mondták el, amit én is éreztem. Felbátorodtam, és utánuk mondtam: „Uram, Istenem, köszönöm, hogy szeretsz engem és megbocsátottál nekem, Krisztusért! Ámen.” Nem is tudtam, mi történt velem, de valami soha nem tapasztalt békesség és öröm járta át a szívemet. Most már tudom, hogy akkor abban a beszédben Jézus hívott engem, abban az akadozó imádságban tulajdonképpen elindultam a követésére.

A következő szombaton nagyot nézett a feleségem, amikor megérkeztem, sokkal korábban a szokottnál és nem tántorogva. Átöleltem és elmondtam neki, hogy én már Jézusé vagyok. Még jobban csodálkozott, hogy vasárnapi ebéd után nem indultam a kocsmába, hanem egész délután szent énekeket dudorászok. Úgy éreztem magam, mintha dohos pincéből léptem volna a szabad levegőre. Teleszívta magam a büntől való szabadulás jó illatával. Hiába hívtak a következő hetekben munkatársaim a kocsmába, nem kellett sem a korsó sör, sem a féldeci. Nem kívántam. Egyszerűen megszűnt a hiányérzet, amit eddig az itallal gyógyítottam. A hívők között megtanultam imádkozni is. Egyetlen fájdalom volt, hogy nem ismertem a betűket, nem tudtam olvasni a Bibliát. Amikor egyszer ezt elkeseregtem a gyülekezetben, több testvér elhatározta, hogy megtanítanak írni-olvasni. Észrevették a testvérek, hogy jó fülem és hangom van. Bevettek az énekkarba is. Aztán hegedűt adtak a kezembe, sohasem felejttem el, amikor elcincogtam vele ezt a kis éneket: „Akin szívem örül”. Megtanítottak a hangjegyek olvasására is. Még a következő év nyarán jártam ebbe az „iskolába”. Jó volt a pesti gyülekezetbe. Sok kedves ismerősre tettem szert, alig vártam az estét, hogy mehessek a testvérek közé. Akármilyen fáradt voltam, mindig felüdültem. Jólesett nagyon, hogy a tanult testvéreknek is testvér voltam és nem kevesebb. Itt kaptam én mindent Jézustól, ami csak említésre érdemes az életemben: iszákosságtól, káromkodástól való szabadulást, igaz, tiszta örömet. Nincs szó, amellyel elmondhatnám azt a boldogságot, amikor hegedűmet kezembe véve szívem örömét szebbnél szebb evangéliumi énekekben kiénekelhetem. Nem tudok elég hálás lenni azért, hogy naponta szomjas szívvel Isten ígéje fölé hajolhatok, hogy azt magam olvasom. Boldog vagyok nagyon, boldoggá tett Jézus!”⁶

⁶ Szolgáló szeretet 1980. Kiadja: A Magyarországi Szabadegyházak Tanácsa, Győr 1979.

II.A./2. Tordasért érzett felelősség

Saját kérelmükre és hitbeli meggyőződésük alapján mindketten – Toman István⁷ és Fodor Benjámin – bekerítkeztek 1899. június 22-én, Meyer Henrik által Budapesten, és így ők voltak a tordasi gyülekezet első tagjai. Ők is kötelességüknek tartották, mint Krisztus tanítványai, hogy az evangéliumot hirdessék, amennyire csak tőlük telhetett. Isten kegyelme által Tordason Toman István testvérnél az egyik szobában megkezdődött rendszeresen az igehirdetés /a mai imaház fölötti ház volt a lakásuk/. A faluból is voltak látogatók, de Budapestről, a Nap utcai anyagyülekezetből is többször jöttek testvérvendégek, akik segítették a testvéreket, és serkentették a munkára. A szolgálatok nagyobb részét a helybeliek látták el, és naponként megélték és hirdették a környezetükben Jézus Krisztus szabadítását. A Sátán azonban harcba szállt ellenük és mindent megtett, ami tőle tellett. Összeszedett egy csoportot, akik sok rosszat követtek el a testvérek ellen.

Néhány esetet feljegyzek. Többek között Toman testvér házát megtámadták, és amivel csak tudták, befröcskölték úgy, hogy egész tarka volt. Az ablakot bedobták kővel, és ehhez hasonló több rosszat tettek.

Egy alkalommal Fodor testvér ment haza az imaházból, az úton rálestek és valami tárggyal fejbe ütötték úgy, hogy véres fejjel tért haza. De legyen hála a mindenható Istennek, hogy adott nekik erőt ezeknek az eseményeknek eltűrésére és elhordozására.

A testvérek az Úrban bízva kitartottak, és növekedtek hitben, úgy, hogy az ellenség azután részben visszavonult.

II.B. Az első idők örömei és nehézségei

A testvérek munkálkodásának nem maradt el az eredménye, mert az Úr megáldotta a kis mustármagot, és így a kis gyülekezet fejlődni, növekedni kezdett. Nagyon meghatározó volt az első szeretet tüze, ami a nehézségekben, a szenvedésekben sem tántorította el a hittől, a Krisztusban bízókat. Fáradtságot, erőfeszítést nem sajnálva törekedtek minél több emberrel megismertetni Isten szabadítását.

⁷ A Baptista Anyakönyv Tagnyilvántartó lapjának másolatát lásd a mellékletben. (1)

II.B./1. A kezdeti fellendülés

„Már az első évben, 1899. év végén újabb 3 lélek követte az Úr Jézus példáját, név szerint a következők: Máriás Mária szeptember 28-án, Máriás Lajos és Máriás Lajosné Báhidszki Lídia december 16-án.

Következő évben, 1900-ban hatan kérték bemerítésüket: Fodor Benjáminné Batai Zsuzsanna, Máriásné Milichovszki Katalin január 16-án, Krecskóné Zsabka Júlia április 29-én, Toman Istvánné Krajcs Zsuzsanna, Pók Sándorné Krajcs Erzsébet július 29-én, Varga Mihály október 21-én. Mindanyiukat Budapesten Meyer Henrik merítette alá. Ezután együtt küzdöttek a bűn ellen.”⁸

Varga Mihály első felesége nem szerette, hogy a férje a baptistákhoz jár. Meg akarta akadályozni, ezért férje ünneplő ruháját bezárta a szekrénybe, amikor készült az összejövetelre. Azonban Varga testvérnek ez sem volt akadály, mert, úgy ahogy volt, elment. Azt mondta, azért jár a baptistákhoz, mert ott nem úgy imádkoznak, mint máshol.⁹

Amikor Varga Mihály megözvegyült és 4 gyermekkel egyedül maradt, akkor feleségül vette az elsőnek bemerítkezett Máriás Máriát. Varga testvér már nem akart több gyermeket, de felesége, akinek ez az első házassága volt, szeretett volna. Ezek után született 12 gyermekük, akiket szépen fel is neveltek.¹⁰

Külön érdekesség, hogy a ma is élő, 1903-ban született Varga Sára nevű lányuk születési anyakönyvi kivonatán mindkét szülőt felekezet nélkülinek jegyezték be. Ez azért következett be, mert a Magyar Baptista Szövetség által 1896-ban, a kormányhoz beadott elismerési kérelemre csak 1905-ben jött kedvező válasz. Máriás Mária és Varga Mihály már kikeresztelkedtek az evangélikus egyházból, de egy el nem ismert felekezet tagjai lettek az 1899-ben és 1900-ban történt bemerítéssel.¹¹

A faluban nem csak világi részről érte támadás a hívőket, hanem nagyon sokszor közvetlen családtagok, akik magukat rendes vallásúnak (evangélikusnak) tartották, kiközösítették, kitagadták a családból azokat, akik vállalták a bemerítést. Ennek ellenére a gyülekezeti élet egyre elevenebb lett, és többeket vonzott a faluból.

A Krisztus evangéliuma tovább terjedt, úgyhogy 1902-ben megint hatan voltak, akik elfogadták a kegyelmet és bemerítkeztek, név szerint: Toman Istvánné Máriás Julianna

⁸ id. Fodor János kézírata Kelt: Tordas, 1927. január

⁹ Varga Lajosné Skápi Erzsébet elbeszélése nyomán

¹⁰ Ganda Pálné Varga Sára elbeszélése nyomán

¹¹ Anyakönyvi kivonat másolatának részletét lásd a mellékletben. (2)

Varga Mihály, felesége és gyermekeik egy csoportjáról a fényképet lásd a mellékletben. (3)

Budapesten, Meyer Henrik által március 9-én. Sefcsikné Zsapka Katalin, Pókné Sztyéhlik Katalin, Piláth Jánosné Máriás Zsuzsanna, Vargáné Milichovszki Anna Budapesten, Udvarnoki András által szeptember 21-én, míg Bencikné Fodor Erzsébet november 2-án.

Így növekedett Isten országa tagjainak száma Tordason. Ekkor Toman testvérnél már szűknek mutatkozott a gyülekezeti helység, s így megfelelő összejövetségi helyről kellett gondoskodni, amely az Úr segítségével sikerült is, mégpedig Máriás Lajos testvér házában. Az egyik szobát átengedte a gyülekezet részére. A gyülekezet alkalmait Toman tv-től áthelyezték Máriás Lajos tv-hez 1906. tavaszán. Majd itt is érezve Isten gondviselését, testvéreink tovább működtek és fáradtak Isten országa építésén. Sajnos sokan inkább a lelki sötétséget választották és nem akartak részesei lenni az evangéliumnak.

1906 és 1911 között semmi jelentősebből nem tudunk, mint hogy Máriás testvérektől is tovább kellett menni, mert a házat le kellett bontani. Új hely után kellett nézni, melyhez az Úr is segítségül volt. Sikerült a gyülekezetnek egy közös épületet venni. (Szintén a mai imaház fölötti telkek egyikén.) Ezt átalakították és berendezték testvéreink imaházzá.

„Ezekben az esztendőben a gyülekezet a Budapest, Nap utcai anyagyülekezethez tartozott és budapesti testvérek által segítették. Név szerint: Brájtikán Henrik, Orosz István, Alexovics György, Dohányos János, Karácsony testvér, Bodoky Lajos, Kenyő István. Ugyanakkor helybeli gyülekezeti vénék, a helyi gyülekezeti megbízottak: Fodor Benjámin, Toman István, Varga Mihály voltak.”¹²

II.B./2. A gyökérverés időszaka

A növekedés és meggyökerezés biztos jele volt az összejövetségi terem megvásárlása, ami állandó lehetőséget biztosított az alkalmak megtartására, zenekari, énekkari próbáknak. Olyan állomása volt ez a gyülekezeti életnek, ami a további kitartó munkára készítette a testvéreket.

Nagy odaadással igyekeztek a testvérek, még akkor is, ha a saját gyengeségeik, és a falubeliek vaksága elkeserítették őket.

„A munkának volt újabb eredménye, 1912-ben a gyülekezet a következő tagokkal növekedett: Zsakó Lídia, Danis Istvánné Milichovszki Erzsébet, Máriás Andrásné Hradszki Erzsébet, majd két évvel később, 1914. április 13-án: Hulej Jánosné Hradszki Zsuzsanna, Malicskó Mihályné Bradák Júlia, Fodor János.”¹³

¹² id. Fodor János kézirata Kelt: Tordas, 1927. január

¹³ uo, mint feljebb

Nagy nehézséget okozott az I. Világháború. Ugyan hátrányos volt a misszióra a háború, de a hívőnek minden javára van, mondja az apostol. Így tapasztalták ezt testvéreink is, mert hála a jó Istennek, akik ott voltak, komolyabb baj nélkül értek haza. Azonban volt szomorúság is, mert amikor Mária Lajos testvér hazatért a háborúból, felesége, gyermekei mind meghaltak egy járványban. S ha más nem is, de tapasztalatot és komoly isteni gondviselést nyerve újból folytathatták a munkát helyben és a környező falvakban.

A misszióknak meg volt a jutalma, mert újból többen követték Jézus példáját. 1922. július 25-én volt újabb bemerítés Udvarnoki András által, ami történelmi jelentőségű esemény, mert Tordason ez volt az első helyi baptista bemerítés! A bemerítés a Szt. László patakban történt, ami akkor még széles, bővizű volt. A patak egy szakaszát felduzzasztották, és a lovakat ott itatták, úsztatták, ezért nevezték Ló-folyónak. Az öltözködéshez pedig sátrat állítottak. A bemerítkezők név szerint: Malicskó Júlia, Toman Júlia, Varga Sára és Varga Mária. Sokan voltak szemtanúk, akik látták az igazi bibliai keresztséget, és akik előtt bizonysgot tehetek.

A fiatalok könnyebben eljártak Budapestre a Nap utcai imaházba, így az ottani életbe is bekapcsolódtak.¹⁴

Ezután volt már egy kis énekkar, később zenekar, melyet Fodor Benjámintestvér vezetett. Isten segítségével és az ének-zenekar működésével nagyobb tevékenységet fejthetett ki a kis gyülekezet, mely vitte az örömhírt tovább. Újabb ébredés történt Tordason, és most már a szomszédos Gyúron is mozdult az állóvíz.

Ezekben az években, 1894-1927-ig a Budapest – Nap utcai gyülekezetnek Udvarnoki András volt a lelkipásztora.

Udvarnoki András Szadán született 1865-ben, egy budapesti építkezésen dolgozva tért meg és 1883-ban Meyer Henrik merítette be. A hamburgi Teológiai szeminárium elvégzése után 1894-ben függetlenítette a magyar missziót Meyeréktől. Ő volt az első budapesti magyar baptista lelkipásztor. 1895-ben Csopják Attilával elindították a Békehírnököt. Az állami elismerésért dolgozott. Ő lett egyik vezetője a „Magyar Baptista Gyülekezetek”-nek, majd az egyesülés után a MBGYSZ¹⁵ elnöke. 1906-ban megalapította a Teológiai Szemináriumot Budapesten. Munkássága során az általa bemerített hitvallók száma több ezerre tehető.

¹⁴ Budapest, Nap utcai gyülekezet leányköréről készült fényképet lásd a mellékletben. (4)

¹⁵ MBGYSZ = Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége

II.B./3. Missziózás a környező településeken

A falun belüli missziózás egyike volt a feladatoknak, a gyülekezet tagjai azonban szívükön viselték a szomszédos települések misszióját is, nem riadtak vissza a terhektől. A tordasi testvérek rendszeresen átjártak Gyúró községbe és – a két falu közti versengés dacára – szoros, jó kapcsolat alakult ki.

A Krisztusról szóló örömmüzenetet hirdették az egész környéken. Közben hosszú időn át a gyülekezet nőtagjai imádkozva és böjtölve hordozták az Úr előtt a missziózás ügyét. A szomszédos Gyúró községben volt a legnagyobb érdeklődés. Fodor Benjámint testvér néhány lelkes fiatal társaságában rendszeresen látogatta az érdeklődőket. A komoly keresők közül is voltak sokan, akik meghátráltak, de 1925-ben kb. tizen a gyúróiak közül, és hatan a tordasiak közül elfogadták Krisztust, mint lelkük megváltóját.

A tordasi gyülekezetben ebben az évben 29-en voltak tagok, ének és zenekar, valamint ifjúsági egyesület működött. A frissen megalakult gyülekezet Gyúróon 13 tagot számlált.

A helybeli gyülekezeti vénák, valamint a Budapestről gyakran ellátogató testvérek az akkor virágzó ének- és zenekarral karöltve a környező falvakat és pusztákat bejárták, hirdették az örömhírt. Eljutottak Gyúróon kívül még Erdőmajorba, Kajászóba, Válba.¹⁶

II.B./4. Nehezedő körülmények

Az élni akarás, a fejlődés jele volt az, ahogyan folytatták szolgálatukat és terjesztették az evangéliumot a tordasi gyülekezet tagjai. Nem ragadtak le a szűkös lehetőségek miatt, minden erejüket Krisztusnak szánták és ebből lett további fejlődés.

1926. október 17-én Somogyi Imre megbízólevelet kapott a Nap utcai gyülekezettől. A tordasi közösség továbbra is a Budapest, Nap utcai gyülekezethez tartozott és rendszeres segítséget kaptak Somogyi testvér lelkipásztortól és a többi szolgálótól.

Somogyi Imre 1894-ben született Simontornyán. Tanulmányai elvégzése után Gyulán lett tisztségviselő, végigküzdötte az I. világháborút. 1918-ban Gyula város rendőrkapitánya lett, majd Békés megyében a direktórium tagja. Ezért börtönbe került, először Gyulára, majd Szegedre. Kóródi Dánieltől kapott bibliát a börtönben, aki szintén elveiért volt bezárva. 1922. január 22-én Udvarnoki András merítette be Békéscsabán Somogyi testvért, és novembertől a gyulai gyülekezet lelkipásztora lett. 1925 őszétől 1927 őszéig tanult teológiát az USA-ban és ott kapott tiszteletbeli doktori címet. 1926-ban kapott megbízólevelet a Budapest, Nap utcai gyülekezettől, aminek 1951-ben bekövetkezett haláláig volt lelkipásztora.

¹⁶ Ganda Pálné Varga Sára elbeszélése nyomán

1927 nyarán szükségessé vált az imaház nagyobb méretű javítása. Ennek kapcsán merült fel először új imaház építésének gondolata vagy azon a helyen, vagy egy új telek megvételével egy másik helyen. Egy gyülekezeti tanácskozáson Máriás Lajos testvér javasolta, hogy kellene pénzt gyűjteni az új imaház építésére. Adakozzon ki-ki szíve jóindulatából az Úr dicsőségére.

A szükség miatt, akkor az imaház javítása, bővítése, külső rendbe hozatala, új padok készíttetése, villany bevezetése valósult meg, Isten segítségével. Utána ideiglenesen megfelelő lett, de az épület adottsága, öregsége az új imaház felépítéséig állandó probléma maradt. Sokszor szűknek is bizonyult.

A régi imaház alacsony épület volt, kevés volt benne a levegő. Amikor a fűvószenekar szolgált, a gyertyák sorban elaludtak a trombitáktól. Hogy több legyen a levegő, a padlósíntet lejjebb vitték, szinte az alap alá ástak. Ezért volt csak ideiglenes megoldás a régi imaház javítása.

A gyülekezet elhatározta, hogy minden hónap első vasárnapján gyülekezeti órát tart, annak érdekében, hogy közösen döntsenek fontos kérdésekről és meghatározzák a misszió irányvonalát. Történelmi jegyzetet 1927. június 5-én kezdték jegyezni, ami egy rövid ideig követi a gyülekezeti órák menetét. A jegyzetet Fodor János testvér kézírata örököltette meg 1927-ben.¹⁷

Kiegészítésképpen egyik idős testvérnőtől tudjuk, hogy az 1927. szeptember 11-i gyülekezeti órán történt elhatározásra, állásfoglalásra a hatóságokkal kapcsolatban azért került sor, mert egy alkalommal az összes hívőt berendelték kihallgatásra, nem tudni miért, majd elengedték őket.

II.B./5. Tordas és Gyúró összefog

A tordasi gyülekezeti missziónak a szomszédos Gyúró volt legjelentősebb eredménye. Ahogyan növekedett a gyülekezet Tordason, úgy erősödött Gyúró is a közösség. Az összetartozás érzése meghatározta a kapcsolatot. Közösen hordozták a terheket, segítették, támogatták a testvérek egymást. Fontosnak tartották fizikai és anyagi téren is vállalni az egymásért érzett felelősséget.

A két gyülekezet ifjúságából kb. 25 tagot számláló énekkar és tíz tagot számláló fűvószenekar volt.¹⁸ Élénk gyülekezeti élet folyt.

¹⁷ A gyülekezeti órák jegyzőkönyvét lásd a jegyzetben (1)

¹⁸ A zenekarról és az énekkarról készült fényképet lásd a mellékletben. (5,6)

*„A gyülekezet sok látogatást kapott Budapestről, név szerint: Dr. Somogyi Imre, Beharka Pál, Kondor Gyula, Steiner János, Fejér Béla, Szász István, Kirner Bertalan, Bányai Ferenc, mint utazó titkár, Reviczky Mátyás és Gruber Károly, mint szemináriumi hallgatók, és a szeminaristák közül még sokan.”*¹⁹

1928 tavaszán gyúrói testvérek imaház-helyiséget vettek Urunk segítségével ott helyben, a Thököly u. 137. szám alatt. A tordasi testvériség tehetsége szerint részt vett és segített pénzzel és az átalakítási munkálatokban fizikailag.

Vasárnapi biblia iskola kezdettől fogva volt. Egyszer több, máskor kevesebb gyermek látogatta. Nem voltak könnyű helyzetben a vasárnapi iskolások. Ugyanis ha voltak vasárnapi iskolában, másnap a tanítótól nagy verést kaptak. De ennek ellenére szívesen jártak.

*„A bibliakör vezetői Máriás Lajos, Molnár József, Molnár Józsefné, Fodor Benjámín, Malicskó Mihályné, Fodor János voltak. Vasárnap délelőtt mindkét gyülekezetben istentisztelet volt. Délután pedig fölváltva: egyszer Gyúróon, egyszer Tordason jött össze a két gyülekezet, és Urunk lábainál sok felejthetetlen órát töltött.”*²⁰

II.B./6. Megerősödve, önállóságra törekedve

Az összetartásnak, sok munkának, kitartó imádságnak lett az az eredménye, hogy a két falu gyülekezete már nem csak kívánták az önállóságot, és nem csak álmodoztak róla, hanem gyakorlati lépéseket tettek érte és ugyan rövid ideig, de részben megvalósították.

Az 1930.-ban a két gyülekezet elhatározta, hogy közösen elküldenek egy fiatalembert a teológiára. A választás a gyúrói André Lajos testvérré esett. 1931-től 1935-ig tanult a Teológiai Szemináriumban Budapesten.

1935. júniusában André testvér a gyúrói imaházban lett prédikátorrá avatva Dr. Somogyi Imre és Beharka Pál által. Ekkor a tordasi és gyúrói gyülekezetnek önálló prédikátora lett.

André Lajos 1902-ben Gyúróon született. Fiatal korában ivott, duhajkodott, de eljutott hozzá Isten ígéje a tordasi Fodor Benjámín által. Megtérése és bementkezése után elhívást érzett a szolgálatra. A szemináriumot családos emberként végezte el, majd háromévnyi „otthoni” szolgálat után 1938-ban André testvért Miskére hívták meg. Távozása után újra a Nap utcai anyagyülekezettől jöttek segíteni a gyülekezetet.²¹

¹⁹ Fodor Lajos kézírata Kelt: Tordas, 1945 után

²⁰ Fodor Lajos kézírata Kelt: Tordas, 1945 után

²¹ 1974. 24-25. számban, a Békehírnökben megjelent összefoglaló életrajzot André Lajos életéről lásd a jegyzetben (2)

Fodor Benjámint testvér 1939 januárjában bekövetkezett halála után a gyülekezeti megbízott Máriás Lajos testvérletti.

A gyülekezet 1939. május 29-én Beharka Pál testvér jelenlétében ünnepelte a gyülekezet fennállásának 40 éves jubileumát.

II.C. A legnehezebb időben van a legnagyobb áldás: II. vh. körüli időszak

A 30-as évek közepe, vége, a gazdasági világválság nagy nehézségeket okozott a gyülekezetnek is, nagyon sokan kényszerültek elhagyni a falut munka és megélhetés hiányában. A fiatalok közül sokan Budapesten vállaltak munkát, de sajnos többen is voltak, akik inkább a világot választották a szülői példa ellenére. Az itt maradtak hűségét és hitét bizonyítja a további fejlődésre való törekvés, az anyagi áldozatvállalás azért, hogy a munkát folytatni lehessen.

Így időközben a gyülekezet taglétszáma nagyon megfogyatkozott, jól látható az adatokból: 1932-ben 31 tag, 1934-ben 22 tag, 1936-ban 17 tag volt a gyülekezetben.

Gyülekezeti élet új korszakhoz érkezett, mert az imaház épülete közben nagyon megrongálódott, így sürgőssé vált egy új terület megvétele. A fiatalabbak gyalogosan átjártak Gyúróra, mert nem mertek a romos épületben maradni, de az idősebbek ezt nem tudták megtenni. Maradtak az épületben, Isten kegyelmében bízva, még ha össze is dől. Amikor már végképp nem lehetett összegyűlni az imaházban, akkor házaknál jöttek össze.

II.C./1. Építkezésbe kezd a gyülekezet

Sokszor Isten az emberileg legalkalmatlanabb időt használja fel, engedelmes embereket munkába állítva, talán éppen azért, mert így tűnik ki leginkább az Ő hatalma, szeretete, kegyelme. A gyülekezetben is sokszor visszatükröződik ez, de valószínűleg legerősebben a II. világháború idején folytatott építkezésen mutatkozik meg. Ekkor kezdett építkezésbe a gyülekezet, saját erejében nem, de Isten ígéreteiben bízva.

Az új imaházhelyet 1940. július 30-án vették meg. 50 pengővel foglalták le, összesen 400 pengőért vették meg a rajta levő házzal együtt özv. Kiss Józsefnétől. Az átírásnál telekkönyvi zavarok miatt nehézségek voltak. Az ügy elhúzódott 1944. január 19-ig.²² A közbeeső idő alatt a rendelkezésre álló pénzen épületanyagot vett a gyülekezet, ezzel is jól kihasználva az

²² Az 1944-ben keltezett telekkönyvi kivonat másolatát lásd a jegyzetben. (3)

adott lehetőségeket. Az összes anyagra a kiadás 6091 P, azaz hatezer-kilencvenegy pengő volt.

Följegyezték részletesen az anyagok mennyiségét és árát, így ennek az ismeretében láthatjuk a kis gyülekezet erőfeszítéseit.²³

II.C./2. Nagy odaadás, nagy áldás

1944. május 22-én kezdték az új imaházat építeni. Az iparos munka mellett minden segédmunkát a gyülekezet tagjai végeztek önként, semmi fizetést nem várva, minden erejüket Isten országa ügyének előmozdítására szentelték. Két vidéki testvér is segített az építkezésnél. Perlaki testvér Velencéről asztalos munkával egy hétig. Lados János testvér Kartalról kőműves munkával szintén egy hétig. Malicskó László testvér a villanszerelést végezte.

Nem csak hívők segítettek. Akik régen jártak a vasárnapi iskolába, de még a világban voltak, nem akartak lemaradni senki mögött sem, ezért lelkesen segédkeztek, pl. fuvarozásban. Madraczki Károly helyi kőműves iparosként volt felfogadva.

Az adakozásról egy idős testvérnő mondta el a következő történetet: *„A 80 éves Toman bácsi is nagyon szeretett volna adakozni, de nem volt miből. Hanem egyszer gondolt egyet. Két cipője közül eladta az egyiket. A rossz bakancsot megtartotta magának, a bokscipőt, - ami akkor a háborúban nagy szó volt - pedig eladta. Az árát az imaházépítésre adta oda. Danis néni pedig, a zsebkendőjébe gyűjtögette a fillérjeit. Amikor kellett, odaadta az addigra 127 pengővé gyarapodott pénzét.”*²⁴

Ebben az időben Máriás Lajos testvér már idős ember volt. A hivatalos ügyeket, bevásárlásokat, megrendeléseket, az építkezésnél a munka irányítását nem tudta végezni. Segítségre volt szüksége. Igen jó segítséget talált Malicskó Mihály testvér személyében, aki teljesen levette az idős testvér vállairól a munka terhét. Minden munkát szívesen végzett. Máriás testvér már csak az íghirdetés szolgálatát végezte. Kevés megszakítással egész nyáron folyt a munka. Az Úr segítségével 1944. október 28-án befejezték az építkezést. Az iparos munka fejében kifizettek 5308 P, azaz ötezer-háromszáznolc pengőt.

Országos hitközségi előjáróság jóváhagyásával a Békehírnök című hetilapban kérelemmel fordultak az ország testvériségéhez, hogy támogassák az építkezést, hiszen nagy teher volt ez a kis gyülekezetnek.

²³ „1941. április 22-én 1900 db cserepet, az épület faanyagát, 20 kg szeget. 1941. november 28-án 15.000 db téglát, 1942. május 14-én 475 db sukkos követ, 1944. május 1-én 35 mázsa meszet, 1944. július 14-én padlódeszkát vettünk” Fodor Lajos kézirata Kelt: Tordas, 1945 után

²⁴ Varga Lajosné Skápi Erzsébet elbeszélése nyomán

A kérelemre válaszképpen sok helyről érkezett adomány. Gyülekezetek, emberek a háborús idők nehézségei ellenére kinyitották pénztárcájukat és segítettek az építkezésben. Engedelmesek voltak a tordasi gyülekezet tagjai, ők maguk a tőlük telhetőt megtették és Isten gondoskodott róluk, mások szívét is adakozásra indította.²⁵

1944. október 29-én nagyon szerény körülmények között nyitották meg az imaházat, mert a front közeledett, s a közlekedés is körülményes volt. Dr. Somogyi Imre testvér Salamon templomszentelési imáját olvasta fel a délelőtti istentisztelet alapjául. Délután a tordasi - gyúrói énekkar közösen a helybeli fűvőszenekear közreműködésével, és az ifjúság alkalmi szavalatokkal szolgált. A közbejövő ostromállapot miatt, az új imaházban csak ötször jöttek össze a megnyitás után.²⁶

1944 telén és 1945-ben nagy nehézségek voltak. A férfiak jórészét elvitték a frontra, az asszonyok magukra maradtak, és a megszálló katonák sanyargatását is viselniük kellett. Sajnos id. Fodor János testvér, akit 1945 januárjában vittek el az oroszok, már nem jött haza, mert eltűnt.

1945 áprilisában jöttek újra össze az imaházban, amit Isten kegyelmesen megóvott. Nagyon nagy megtapasztalás volt, hogy a háború végén és az azt követő időszakban bekövetkezett pénzügyi összeomlás az építkezést már nem érintette.

„A háború szörnyű örökségét, így a nemzetközi gazdaságtörténet egyik legsúlyosabb inflációját a különféle próbálkozások nem tudták megállítani. A pengő boszorkánytáncának a stabilizáció, az 1946. augusztus 1-jén bevezetett új forint vetett véget. A forint az infláció folyamán kialakult legrosszabb sima pengő értékéhez viszonyítva 400 ezer quadrillió (!) pengő értékének felelt meg.”²⁷

Ennek külön jelentősége, hogy amit anyagiakban, időben és munkában odaszántak a testvérek azt Isten megóvta. Képesek voltak jól hasznosítani a meglevő lehetőségeket és ebben is Isten gondviselését tapasztalták a testvérek. Azok a falubeliek, akik pedig nem adtak adományt a szívük jóindulatából, hanem maguknak gyűjtögettek, a pénzben bízva szörnyű csalódáson mentek keresztül, mivel semmivé lett az összegyűjtött pénzük.

1946 szeptemberében a két gyülekezet felnőtt ifjúságból nyolcan választották az Urat. Tordasi tagok lettek: Paulik Jánosné, Fodor Lajos, Fodor Juliska, Fodor Erzsébet. Gyúrói tagok lettek: Tóth Julianna, Molnár Julianna, a másik két név nem ismert. Az aláírást

²⁵ Összes adakozó listáját lásd a jegyzetben. (4)

²⁶ A Békehírnökben 1944. november 18.-án megjelent cikk másolatát lásd a jegyzetben. (5)

²⁷ Internet: <http://www.fn.hu/cikk.php?id=37&cid=79020>

szeptember 15-én, Tordason, a „Ló-folyó”-ban volt. Dr. Somogyi Imre testvér prédikált, Reviczki Mátyás testvér végezte a bemerítés szolgálatát.²⁸

1947. március 9-én Máriás Lajos testvér a gyülekezeti tanácskozás alkalmával gyülekezet-vezetői tisztéről lemondott. Magas korára való tekintettel szívesen adta át a felelősségteljes szolgálatot új erőnek. Maga helyett Malicskó Mihály testvért ajánlotta. A gyülekezet az indítványt egyhangúlag elfogadta. A gyülekezetvezetést ezzel Malicskó Mihály testvér teljesen felvállalta.

1951. szeptember 11-én Dr. Somogyi Imre, a Budapest, Nap utcai anyagyülekezet prédikátora hazaköltözött az Úrhoz.

Két éven keresztül még a Budapest, Nap utcai gyülekezethez tartozott a tordasi közösség, de nem történt jelentősebb esemény, azonban a pásztorlás hiánya látszódott a gyülekezeti élet fejlődésén.

²⁸ Bemerítésről készült fényképeket lásd a mellékletben (7)

III. 50-ES ÉVEKTŐL A RENDSZERVÁLTÁSIG

III.A. Erős a város vonzása

Nagy nehézséget okozott a gyülekezetnek is az a társadalmi változás, amely a kommunizmus uralomra jutásával bekövetkezett. A legnagyobb problémát az jelentette, hogy a termelőszövetkezetekbe be kellett adni a földeket, állatokat, termelőeszközöket. A gyülekezeti tagok is úgy jártak, mint mindenki a faluban, aki addig földből élt: saját munkájuk eredményét nem élvezték, a gyerekeket nem tudták úgy ellátni, iskoláztatni, felnevelve munkát biztosítani számukra, mint korábban.

III.A./1. Változások a társadalomban, gyülekezetben

Teljesen természetes volt a társadalmi változások jelentkezése a gyülekezetben, hiszen a világban, annak körülményei között kell a hívő embernek is élnie. A gyülekezet taglétszámának jelentős csökkenése, majd stagnálása jórészt ennek a társadalmi változásnak volt betudható. Sokan Budapestre költöztek, főként a már felnövő gyerekek, először szakmát tanulni, majd munkába állni. A fiatalokra a kor szelleme is hatott, így egy részük elköltözve más gyülekezetbe sem épült be.

1953-ban költözött Tordasra Hellinger Ferenc és családja egy faluszéli kis házba. Hellinger testvér Budafokról borbélyként került Gyúróra a 30-as években, 1947-ben házasodott össze Molnár Juliannával, aki szintén budafoki volt, de a bemutatása 1946-ban Tordason volt. Gyúróra laktak 6 évig, utána költöztek át Ferenc és Gábor nevű gyermekeikkel Tordasra. Itt született harmadik gyermekként Éva lányuk. Itt is aktívan részt vállaltak a gyülekezeti életben. A budafoki gyülekezettel jó kapcsolatot ápoltak és alkalmanként jöttek segíteni, szolgálni.²⁹

1954-ben csatlakozott a tordasi és a gyúrói gyülekezet is a fehérvári körzethez. Így Oláh Lajos testvér 5 éven át volt a tordasi gyülekezetnek is pásztora.

Oláh Lajos 1954-ben kapott meghívást a Székesfehérvári gyülekezettől, aki fiatalos lendülettel végezte a munkát. Felesége Tóth Gabriella volt, házasságukat Isten öt gyermekkel áldotta meg. Ebben az időben Tordason az evangélikusokkal jó kapcsolat épült ki. 1959-ben a budapesti, József utcai gyülekezettől kapott meghívásig szolgált a székesfehérvári körzetben. A körzeti munkában nagy segítség volt Papp József testvér, aki eleinte a fiatalsággal foglalkozott, majd egyre több önálló feladattal bízták meg.

²⁹ A budafoki testvérek látogatásáról készült képeket lásd a mellékletben (8)

Ebben az időben, 1955-ben ment a Teológiai Szemináriumba Fodor János testvér, így a helybeliek megint kevesebben lettek.

III.A./2. Új szolgáló, körzetátcsoportosítással

1958-ban a székesfehérvári körzet úgy döntött, hogy a túl nagy körzetet felosztja és így velencei központtal új körzetet hozott létre, Papp József pásztorlásával.

Papp József 1928-ban született Kondoroson 10. gyermekként. 18 évesen ott merítette be Hetényi Pál testvér. 1953-ban megnősült, 4 gyermekük lett. Szolgálatát a Velencei körzetben kezdte, majd Komlón, Békésen és Csepelen végezte.

Papp József testvér részletes visszaemlékezése segít belelátni abba az időszakba, amikor már jórészt idősekből állt a gyülekezet, még mindig nagy volt a város vonzása. Családok költöztek Budapestre, ha a szülők nem is, de gyermekeik elköltöztek, és több házaspárnak pedig nem volt gyermeke. Ennek következtében beszűkültek a missziózás lehetőségei és a megszokottság lett erőteljes. Voltak megmozdulások, pl. az 1961-ben épített bemerítő medence építése nagy feladat volt, de ritkultak a szolgálatok mások irányába, megfogyatkozott a gyülekezet és vele együtt az erő is. Némi változást hozott a gyülekezeti életbe, ha volt bemerítés, de sajnos ez a taglétszámon nem változtatott, stagnálás állt be, mert az idősek sorban haltak meg. Segítséget jelentett viszont Oláh Rózsika, - Malicskó Mihály öt vette feleségül és így a faluba költözött, - mert ő misszióiskolát végzett korábban és Békés környékén a tanyavilágban aktívan szolgált ideköltözéséig. 1961-ben költözött vissza Budafokra a Hellinger család három gyermekével. Akkoriban ők voltak a gyülekezetben az utolsó gyermekes család.

Néhány fontosabb eseményre Papp József beszámolójának egy-egy részletéből tekinthetünk vissza:

„1959. november 1.-én jubileumi ünnep: megemlékeztünk az új imaház megnyitásáról, amely 1944. október 29-én volt, 15 évvel ezelőtt. Akkor a gyülekezet 60 évre tekintett vissza.

1961. február 9-12: evangélizáció. Május 14-én anyák napja. Szeptember 13-án kezdtük a medence építését.

1962. április 28-ig elkészült a bemerítő medence, és ekkor lajttal meghordtuk a vizet, készülve a bemerítésre. Ápr.30-án, hétfőn volt a bemerítés. (Munkaszüneti nap lett május 1. miatt.)

1963. október 12-én ismét lajttal hordtuk a vizet. Azt mondta Malicskó tv, hogy egy lélekért is megrendezzük a bemerítést. Ugyanis Dunaújvárosból Mosonyi néni kérte a bemerítését. Okt. 13-án bemerítés. Udvarnoki András tv. volt a vendégünk.

1964. június 25-én Komlói hívás elfogadása miatt körzeti megbeszélés volt. Július 30-án csütörtökön szolgáltam befejezőként Márk 13:31-37 alapján: „Vigyázzatok ... imával és hálaadással drága testvéreimért.” Ugyanekkor Imre Albert tv-rel, mint a már megválasztott utódommal jártunk Tordason.”³⁰

III.B. Csendes idők, az elnyomás időszakában

Papp József testvér másik szolgálati helyet vállalva átadta a rábízott gyülekezeteket Imre Albert testvérnek. Sokat nem változott a gyülekezeti élet, a 60-as, 70-es évekre jellemző visszahúzódás tovább erősítette azt a folyamatot, ami lassú leépülést eredményezett. A gyülekezet taglétszáma ekkora már csak 12 - 13 tag volt. A nagyjából idősékből álló gyülekezetben egyre többször fordult elő temetés. Érződött a gyülekezeti életben, hogy a helybeli férfi vezetők, lelki vezetők hiányoznak, a korábban megszokott lelkigondozás helyben már nem volt teljesen megoldott. A szolgálni idejövő testvérek pedig a távolság és az idő szűkössége miatt nem tudták maradéktalanul elvégezni ezt a feladatot.

III.B./1. Csendesség, de nem némaság

Imre Albert testvér elfogadta a velencei körzet 1964. július 12-én kelt meghívását. A velencei körzet pásztorolását 1964. augusztus 30-án történt költözködése után kezdte el. 1964. szeptember 20-án volt először Tordason családjával együtt.

Imre Albert a Szabolcs megyei Vaja községben született 1926. szeptember 19-én. 1948-ban Révész Sándor által Magyarbolyban merítkezett be. 1950-ben kötött házassága után polgári foglalkozást vállalva Pécsre költöztek. 1964-ben nyert felvételt a Baptista Teológiára és ezzel egy időben meghívást kapott a velencei körzettől.

A tordasi gyülekezet 1964. október 4-én kettős jubileumi ünnepélyt ült Papp József volt körzeti lelkipásztor jelenlétében. Ekkor hálaadó ünnepéllyel egybekötve emlékezett meg a gyülekezet fennállásának 65. és az imaház építésének 20. évfordulójáról. Az imaórát Imre Albert testvér vezette a Zsoltár 56:13 és a 66:13 igeversek alapján.

1965. augusztus 29-én bemerítés volt Tordason, amikor Imre Livia és Imre Mária (Imre testvér leányai) merítkeztek alá. Délelőtt Papp József, délután Újszászi Illés testvér hirdette az ígét. Vendégek voltak Gyúróról, Velencéről, Székesfehérvárról, Budafokról és helyből sokan.

³⁰ Részlet Papp József beszámolójából, mely teljes terjedelmében megtalálható a jegyzetben. (6)

Ezen a bemerítésen dőlt el Tóth Annuska gyúrói lakos szívében, hogy követni fogja az Urat, és őt 1965. szeptember 12-én felvették a gyülekezet tagjai sorába.

A székesfehérvári gyülekezet és körzete 1967. április 3-án hívta meg Imre testvért pásztorául, amit ő elfogadott. Imre testvér lelkipásztorrá avatása - teológiai tanulmányai befejezése után - 1967. július 16-án volt a székesfehérvári gyülekezetben 140 résztvevő jelenlétében. Az avató bizottság tagjai: Nagy József alelnök és dékán, Szebeni Olivér teol. tanár, Mizerák Sándor és Papp József lelkipásztorok voltak.³¹

1967-ben a tordasi imaház teljes tatarozására került sor, ami 4500 Ft-ba került.³²

1969. május 24-én temették özv. Hulej Jánosné testvérnőt, aki túl a 93. évében halt meg.

1970. december 14-én a vegyes, kopott székeket 50 db új, kényelmes székekkel cserélték ki.

1972. október 22-én új szószéket rendeltek, amit Fóris József fehérvári testvér készített el 1700 Ft-ért.

1974. novemberében Imre testvér elfogadva a hajdúböszörményi gyülekezet meghívását, lemondta a tordasi gyülekezet pásztorolását.

III.B./2. Egyre fogyatkozva

Két éven keresztül Sáhó Miklós nyugalmazott lelkipásztor a tordasi és gyúrói gyülekezeteket látogatta, majd 1977-ben elvállalta a velencei gyülekezetet is. Budapestről járt ki.

Sáhó Miklós 1911. február 8-án született Táp községben, 1928. július 29-én merítkezett alá Felsőgallán, Pizsmann Béla által. Az ország közkedvelt evangélistái között volt számon tartva. 1967-től 1972-ig alelnöki szolgálatot töltött be a baptista közösségben. Szolgálatának nagyobb részét az észak – dunántúli területen töltötte, szolgált két évet a Budapest, Wesselényi utcában, majd nyugdíjas éveiben a velencei körzetet látogatta.

Sajnos a gyülekezeti élet ebben a helyzetben sem lendült fel, sőt a kevés rendelkezésünkre álló írásos anyag további hanyatlást mutat. 11 év úgy telt el, hogy gyakorlatilag állóvízzé vált a tordasi gyülekezeti élet. Nem érezte igazán magáénak a lelkipásztorok, gyülekezetek közül senki sem a gyülekezetet, ebből adódóan a falu misszióját sem.

³¹ Imre Alberttel és vendégekkel a tordasi gyülekezet 1970 táján. Fényképet lásd a mellékletben. (9)

³² Imaházról 1970 körül készült fényképet lásd a mellékletben (10)

A helyiek a tőlük telhetőt megtették, buzgón imádkoztak, segítették egymást, de a fiatalos lendület, és maga a fiatalság hiányzott a gyülekezetből.

1979-ben meghalt SkápiK Károlyné, a taglétszám lecsökkent 9 főre.

1983. november 25-én, 79 éves korában temették Malicskó Mihály testvér, aki 1947. március 9-én vette át a gyülekezet vezetését, és élete végéig lelkiismeretesen, odaadóan végezte ezt a szolgálatot. Halála után felesége vette át teljes egészében a feladatát. A gyülekezeti taglétszám mélypontra zuhant, már csak 6 fő volt összesen.

Miután Imre testvér nyugdíjas lett és Székesfehérvárra telepedett le, Sáhó testvér idős korára és beteg állapotára hivatkozva 1986. november 2-án újra Imre testvért javasolta maga helyett. Ettől fogva betegségéig, 1995. decemberéig újra Imre testvér gondozta nyugdíjasként a gyülekezetet, aki nagy szeretettel volt mindig a gyülekezet irányába.

1987. január 23-án a karzat nyitott részét egy bordó függönnyel zárták le. Ez esztétikai hatásán túl a légelzáró szerepét is betöltötte, ezáltal télen kevesebb fűtési költséggel lehetett megoldani az imaház fűtését, nyáron pedig széthúzva a terem levegősebbé vált. Ebben az évben Tordason 7 tag volt, azonban Gyúron már csak három idős tag volt és az imaházat eladták.

1988. november 7-én az imaház fűtését széntüzelésről gáztüzelésre cserélték le az idős testvérek. A nagyteremben két közepes, és a kisteremben egy kis teljesítményű konvektort szereltek be, amelyekkel tetszés szerinti hőmérsékletet lehet rövid idő alatt biztosítani. Ennek a költsége 75.000 Ft, azaz hetvenötezer forint volt, amit a gyülekezeti tagok adtak össze.

1988. december 19-én a gyülekezet ingatlant vásárolt. Ennek kényszerítő oka az volt, hogy az imaház teljes hosszában, közvetlenül az épület mellett szolgalmi út húzódott, és az ott haladó járművek erősen rongálták az imaház falát és más részeit is. Mivel a közvetlen szomszédságban lévő, Molnár Attila tulajdonát képező 495 hrsz. alatti kis házas ingatlan megvásárolható volt, a gyülekezet nevében Imre Albert kért központi segítséget.³³

A megkapott támogatásból a gyülekezet 65.000, azaz hatvanötezer forintért megvásárolta az ingatlant.³⁴

Szolgalmi bejárat úgy biztosították, hogy a megvásárolt ingatlanból - miután a kis romos ház hatósági engedéllyel lebontották - megfelelő területet kimértek. A kibővített ingatlant pedig akácoszlopokra kifeszített dróttal körülkerítették, ezzel védve lett az imaház.

³³ Imre Albert által írt levél másolatát, amiben a gyülekezet akkori állapotát, odaszánását részletezi és az egyházvezetés segítségét kéri a telekvásárlásához, lásd hátul a jegyzetben. (7)

³⁴ A köszönő sorokat kézzel írta Imre Albert 1989 januárjában. Másolatát lásd a jegyzetben. (8)

1990. augusztus 26-án a régi harmóniumot eladta a gyülekezet, helyette felújítottat vett egy kaposvári testvértől 14. 000 Ft-ért.

1990. évről készült statisztikából kiderül, hogy Gyúron már nem volt istentisztelet.

A sok nehézség ellenére határozottan nagy hitről tesznek bizonyosságot azok a beruházások, amik nem leépítették a gyülekezeti házat, nem is csak szinten tartották, hanem lehetőségeket hagyva az utódoknak fejlesztették az épületet. Annak ellenére, hogy teljesen csak idősekből állt ebben az időben a gyülekezet, folyamatosan reménységük volt Istenben és várták a gyarapodást, fejlődést. Anyagi téren és az imádságban is megtették a tőlük telhető legtöbbet.³⁵

³⁵ 1990 táján, a megfogyatkozott gyülekezetéről készült fényképet lásd a mellékletben. (11)

IV. 90-ES ÉVEKTŐL NAPJAINKIG

IV.A. Szabadság, kihalás?

A rendszerváltozás eleinte nem befolyásolta a gyülekezeti életet. Sokan a faluból rendszeresen kérdezték a kitartóan járó néhány idős testvért, hogy ha meghalnak, akkor mi lesz? Bezárják az imaházat? Minek költenek pénzt az épületre, ha nincs kinek? Ezek és az ehhez hasonló kérdések testvéreinket egyre jobban ösztönözték, hogy imádságban az Úr elé vigyék ezt a jelentős problémát. Emberi számítás szerint a szabadság korszaka a teljes kihalással fenyegetett. Isten kegyelméről tanúskodik ez a korszak is, melynek végigkísérésével láthatjuk, hogy ami embereknek lehetetlen az Istennek lehetséges. Lassan változó helyzettel, de folyamatosan biztosította Isten az életben maradáást.

IV.A./1. Isten újra plántál

1991. július 29-én meghalt Máriás Eszter testvérnő. Augusztus 2-án volt a temetése. A testvérnő még életében a 490 hrsz. alatti 414 nm nagyságú kis házas ingatlanát a tordasi és a velencei gyülekezetre hagyományozta. Ezt az ingatlant a nevezett két gyülekezet Nagyfejő Tibor vevőnek eladta 340.000 Ft, azaz háromszáz-negyvenezer forintért, mely összegből a két gyülekezet fele-fele arányban - az elhunyt végrendeletének megfelelően – részesedett.

1991. év statisztikájában Gyúró már nincs feljegyezve. Ugyan élt még két tag, de a gyülekezet megszűnt.

1992. márciusában költözött Tordasra Kovács Mónika családjával. Isten nagyon érdekes módon gondoskodott a gyülekezet „újraélesztéséről”. Kovács Mónika családjával a 90-es évek elején tulajdonképpen visszaköltözött a faluba, mert férje, Báhidszki Gábor itt is született, ő pedig gyermekkorának egy részét töltötte itt a faluban. Budapestről már úgy költöztek vissza, hogy Mónika megtért és bemerítkezett, férje viszont nem. A gyülekezetbe járás is ebből adódóan nem volt egységes, de nem is gátolta Mónikát Gábor. A gyerekek is hol egyik szülővel imaházba mentek, hol pedig a másik szülővel otthon maradtak.

Lassanként felváltotta Varga István testvért a harmóniumozásban, aki egészen ez ideig örvendeztette meg szolgálatával a baptista gyülekezetet. Szeptemberben az evangélikus gyülekezettel közösen megkezdődött újra a vasárnapi iskola, a testvérnő vállalta a kicsik

vezetését. Ezután ünnepekkor szolgáltak a gyermekek énekkel, versekkel, színdarabokkal.³⁶ Karácsonykor karácsonyfát állított, csomagokat készített a gyülekezet a gyermekeknek.

Kovács Mónika így emlékezik vissza erre az időszakra: „*Miután ideköltöztünk, az itt élő idősebb testvérek nagyon megértők voltak a lányaimmal. Gyermekeink négy és kettő évesek voltak. Nem zavarta őket a gyerekek esetleges nyűgösködése. Rózsika néni szokta idézni valakinek a mondását: „Ahol élet van, ott mozog van.”*

Bp. Rákoshelyen Lea lányunk ebben a tanévben kezdett bibliakörbe járni. Mikor Tordásra költöztünk, nagyon sajnáltam, hogy a gyülekezetben nincsenek gyerekek. Ki fogja tanítani akkor őket? – kérdeztem Istentől. Tudtam, hogy az ige tanítására nekem, mint szülőnek is parancsom van Istentől, de arra nem gondoltam, amikor jelentkeztem az evangélikus gyülekezetben, hogy szeretném idejáratni a gyermekeimet, hogy akkor rám bízzák a kicsik tanítását. Nagyon alkalmatlannak éreztem – és voltam is! – magam erre a feladatra. Soha nem tanítottam, nem jártam gyerekkoromban vasárnapi iskolába, csak egyszer-kétszer. Nem volt tanítási anyagom. Isten mégis vezetett. Kaptam színezőket unokatestvéreméktől, Babiéktól a St.Jozua missziótól. Ceruzákkal is megleptek bennünket.

Többször szolgáltunk ünnepekkor az evangélikus, és a baptista gyülekezetekben. Később, a gyülekezet kérésére, az imaházban tartottam az alkalmakat – a saját gyerekeimnek és 2-3 utcabeli fiúnak, lánynak.”³⁷

1992. november 15-én padlósszigetelés történt kátránypapírral. (1500 Ft.)

1993-ban újabb taggal szaporodott a gyülekezet Udvaros Gyula személyében, így lett hét tagja a gyülekezetnek. Gyula a szomszédos községben Gyúron lakott, tanári állása volt, de nehéz helyzete volt a korábbi terhelt életvitele (állami gondoskodás és kábítószeresítés) miatt. Kábítószeresítésből kiszabadította őt az Úr. Cserébe felajánlotta életét neki, s a misszióiskolában elkezdett tanulni. Malicskó Mihályné, Rózsika nénivel felváltva szolgált igével. Néha, nagy ritkán kezébe merte venni a gitárt. Gyönyörűen játszott. Tényleg ritkán tette, mert régebben egy rock zenekar tagjaként nem Istent dicsőítő énekeket játszott, s erre nem szívesen emlékezett vissza.

Ebben az évben Velencére a gyülekezet meghívta Szenczy Sándort lelkipásztornak, Tordast azonban Imre Albert testvér gondozta továbbra is.

³⁶ Bibliakörös gyerekekről készült fényképet lásd a mellékletben. (13)

³⁷ Kovács Mónika jegyzete, kézirat.

IV.A./2. Apró rezdülések

Újabb erőfeszítésekre és áldozatokra volt kész a gyülekezet, aminek apróbb eredményei is lettek. Hála Istennek, hogy nem elkeserítették a kis eredmények, hanem lelkesítették a tagokat.

Még ebben az évben – 1993-ban – vízvezeték lett beszerelve, aminek eredményeképpen a kisteremben fali csapról lehetett vizet venni. Az imaház udvarában, pedig kerti csap lett felszerelve, amelynek segítségével a fásított, füvesített kertet szükség esetén öntözni lehet. A fentiek összes költségét (23.000, azaz huszontháromezer forintot) a 7 tagú kis gyülekezet adakozásaiból, adósságmentesen tudta fedezni, amiért hála az Úrnak.

Májustól rendszeres látogatója volt a gyülekezetnek három éven keresztül Györke János, aki Torockószentgyörgyről (Erdélyből) vállalt munkát egy közeli tanyán, Erdőmajorban és onnan járt be, hol gyalog, hol biciklivel, néha motorral.

1993. Karácsony másnapján Imre testvért agyvérzéssel a kórházba szállították. Januárban hozták haza, felépülése után tovább szolgált.

1994. április 8-tól, péntek délutánonként ismét elkezdtek bibliaórákat tartani a gyülekezetben. Egyik alkalommal Malicskó Rózsika néni, másik alkalommal Udvaros Gyula testvér szolgált. Az istentiszteletek rendje kissé megváltozott. Minden hónap 1. és 3. vasárnapján Imre testvér látogatta feleségével a gyülekezetet. Az első vasárnap délután úrvacsorai alkalom is volt egyben. A többi vasárnapokon az igehirdetés Malicskó testvérnő és Udvaros testvér között oszlott meg.

1994. szeptember 18-án délután hálaadó istentiszteletre gyűlt össze a kis közösség a tordasi imaházban. Isten áldásaként ünnepelte a gyülekezet, hogy az imaház 50 éves volt. A háborúban épült fel az Úr kegyelméből. Az istentisztelet első felében Imre Albert testvér, a gyülekezet lelkipásztora tette fel a szívhez szóló kérdést Haggeus 2:3 alapján: *„Ki van köztetek olyan, aki még látta ezt a templomot régi dicsőségében?”* A közösség 7 tagjából egy néni még segített az építkezésben.

Ezen az ünnepélyen dőlt el egy hívő házaspár szívében, hogy Tordásra költözik, és kérték a tagfelvételüket. Ez a Nagydorogon lakó házaspár többször ellátogatott a gyülekezetbe, mikor Imre testvérek jöttek. Szerettek volna Tordason vagy a közelben házat venni. Volt egy felnőtt fiúk, egy ikerpárt pedig örökbe fogadtak. Nagyobbik fiúk, Roland Tahiban megtért.

1994. november 6-án délután gyülekezeti tanácskozást tartott a gyülekezet. A még Nagydorogon lakó testvérek gyermekei közül Roland (8,5 éves) kérte a felvételét a gyülekezetbe. 3 héttel korábban már bizonysgot tett a megtéréséről. Mostanra pedig

megérett benne az elhatározás, hogy szeretné az Úr Jézus példáját követni a bemerítkezésben is. A kikérdezést Imre testvér vezette. A gyülekezet elfogadta Roland válaszait, bizonyágtételét, így újabb testvérrel gyarapodott a gyülekezet. A tagfelvételekkel 10 főre emelkedett átmenetileg a gyülekezeti taglétszám.

Roland sokszor szolgált énekkel, verssel, a testvérével együtt a gyülekezetben. Tagfelvétele után minél előbb szeretett volna bemerítkezni. A medencéből szivárgott a víz, meg kellett javítani. Nehezen tudta a gyülekezet megvalósítani a javítását. Először vettek 1995. január 4-én csempét, de a kőművesek végül is nem vállalták a felrakását. Túl sima volt a fal, ráadásul több tízezer forintért tudták volna csak szigetelni. Hallottak egy másik megoldást: PVC-vel kibélelni, mint Szemesen. Vettek májusban kék PVC-t. (Abban az időben nehezen lehetett kapni.) Mikor elkezdték volna a munkát, kiderült, hogy nem pontosan derékszögűek a falak, nem tudják házilagosan megjavítani. Júliusban Imre testvér székesfehérvári szakemberekkel megnézte, hogy esetleg műgyantával kiönthetnék - nem lett belőle semmi, csak az ígéret maradt meg. 1996 februárjában tordasi szakemberek is megnézték, de nem történt semmi. Májusban találtak egy tökéletes megoldást. ISOFIX kék színű vízzáró medencefestékekkel befestették, így sikerült megakadályozni a vízszivárgást. A munkát a medence készítőjének az unokája – ifj. Báhidszki Gábor végezte.

Roland nem tudta kivárni – érthetően –, míg elkészült a javítás. 1996-ban kérte a felvételét a velencei gyülekezetbe, s Székesfehérvárról merítkezett be július 7-én. Imre testvér betegeskedése miatt a Horváth család is elmaradt a gyülekezetből. Nem tudták a házukat eladni, nagyfiúk Velencén lakott, albérletbe ők is hozzáköltöztek. A velencei gyülekezetbe épültek be mindhárman, így visszacsökkent a tagok száma hétre.

IV.B. Újraéled a gyülekezet

Az 1990-es évek második felében több változáson ment keresztül a gyülekezet. Erős hatása volt a társadalomban és a falu életében bekövetkezett változásoknak. Ahogyan megnyíltak a missziós lehetőségek, és a környező nagyobb gyülekezetek mozgolódni kezdtek, Tordason is mozdulni kezdtek a dolgok. A helybeliek nyitottak voltak az új lehetőségekre, szívesen vállaltak felelősséget, fáradtságot egy-egy ilyen alkalommal. Budapest, Székesfehérvár, Velence megélénkülése hatással volt Tordásra is. Még mindig gondot okozott az aktív, felelősséget vállaló férfi vezető hiánya helyben, de megkezdődött a magvetés időszaka.

IV.B./1. Mozdul a levegő

1994-ben és 1995-ben a Központi Baptista Ének és Zenekar szolgált a Martonvásári Napok keretében. 1994-ben egy kismadár is lelkesen hallgatta a zenét a Szigeten. Hozzászólt a fuvolista szólamához. Abbamaradt a többi hangszer zenéje: ők ketten hangversenyeztek.

1995. április elsején evangélizáció volt a székesfehérvári gyülekezet szolgálatával Tordason. A fiatalok énekekkel, bizonyágtételekkel készültek. Mészáros Kálmán testvér hirdetett igét, majd az előző fehérvári bemerítés képei lettek levetítve. Az alkalom szeretetvendégséggel folytatódott. Imre testvér nagyon szeretett volna tenni a tordasi misszió fellendüléséért, ezért is szervezte a fehérváriak látogatását. Ha ő éppen nem Tordason, Martonvásáron vagy Velencén szolgált, akkor a fehérvári gyülekezetben hallgatta az igét, ott volt tag feleségével, Magdi nénivel.

1995. június 3-án az evangélikus gyülekezettel közösen gyermeknap evangélizáció volt. Jónás történetén keresztül Isten hatalmát, s az ember természetét mutatták be a gyermekeknek. Kb. 80-an jöttek el.

1995. november 18-án a faluban lakó hívő emberek összefogásával az Evangéliumot Minden Otthonba (EMO) misszióval bejárták a falut. Minden házban beszélgettek, evangéliumi iratot és meghívót osztogattak a december 3-i evangélizációra. Egy hölgy, aki tolókocsiban élte életét, ekkor kezdett Isten felé fordulni. Sajnos, sok látogatás után sem tudott Isten előtt megalázkodni.

A gyülekezet főként idősekből állt, mégis mindenki szívén viselte az evangélizáció kérdését. Ki-ki otthon a szomszédainak tett bizonyágot, amikor csak tudott. Bözsi néni (Varga Lajosné) sógornőjével (Varga Károlyné Erzsike néni) beszélgetett sokat. Rózsika néni (Malicskó néni) a szembe levő szomszédokkal, a „vizesékkal”, akiknek beteg gyermekük volt, tartotta szorosabban a kapcsolatot. Vasárnaponként pedig mindig úgy igyekezett, hogy valakit vendégül láthasson ebédre.³⁸

A januári ökumenikus imahetekre lelkesen készült évről – évre a gyülekezet. Mikor Imre bácsi beteg volt már, akkor is hívott lelkipásztorokat, hogy a „baptista” napokon (az imahét nyolc alkalmából kettő a baptista igehirdető(k)é volt) mindenképpen hívő ember szolgáljon. Missziói alkalmak voltak ezek, hisz sok ember a faluban csak megszokásból járt a gyülekezetébe. A baptista igehirdetőket különösen szerették. 1995-ig Imre Albert, 1996: Győri Kornél, 1997: Hegyi András, 1998: Lukács Tamás lelkipásztorok szolgáltak ezeken az alkalmakon.

³⁸ Bővülő gyülekezetről készült fényképet lásd a mellékletben. (12)

Az anyagiakban nem bővülködő nyugdíjasok példamutatóan adakoztak. Például Rózsika néni rendszeresen a nyugdíjának ötödét ajánlotta fel amellet, hogy mindig kész volt vendégül látni a hozzá betérőt.³⁹

Különös gondoskodása Istennek az is, hogy halála előtt 1995. október utolsó vasárnapján szolgált utoljára Imre bácsi a gyülekezetben. Előtte szeptember 24-én Fodor János testvér nyugdíjas lelkipásztor hirdetett igét a hálaadó napon. Ezek után Imre testvért Fodor János bácsi helyettesítette havonként egy látogatással, úrvacsorával egybekötve. A többi alkalmat Rózsika néni és Udvaros Gyula tartotta.

1996-ban három haláleset is történt, ami érintette a gyülekezetet. Varga István testvér júliusban, Imre Albert testvér augusztusban és Varga Eszter decemberben költözött az Úrhoz.

Örömteli esemény volt viszont az, hogy a Báhidszki család harmadik gyermeküket elhozták bemutatni az Úrnak. Almási Mihály imádkozott érte, szolgált igével. Természetesen a szeretetvendégség sem maradhatott el.

Ősszel költözött Martonvásárról Gyúróra Bellai Éva. A tagságát Tordasra áthozta és aktív tagja lett a gyülekezetnek. A taglétszám hat fő volt év végén.

Az igei szolgálatokat jórészt Rózsika néni és Udvaros Gyula felváltva végezték. Külső segítség Imre Albert testvér után Fodor Jánostól, majd az ő biztatására a Budai gyülekezettől, Lukács Tamás lelkipásztor vezetésével kapott a gyülekezet. 1996. október 2-án tartott hálaadó alkalmon a Budai gyülekezet szolgált, itt fogalmazódott meg a kérés, miszerint a Velencei körzettől Budához kerüljön át a gyülekezet, és onnan kapjon segítséget. 1997. februárjától a budai testvérek havonta két vasárnap délutánt, és egy szerdai alkalmat vállaltak szolgálatképpen. Ebben hűségesen ki is tartottak és folyamatosan több testvér felváltva szolgált. Lukács Tamás lelkipásztor mellett Bartha Gábor, Kőszegi József, Kolozs Nagy János, Szakács Imre, Magyar Sándor és Gulyás Jenő vállalta a rendszeres segítséget.

IV.B./2. Furcsa fordulat

1997 nyarán a Budafoki gyülekezetből költözött a Bokros család Tordasra, 3 gyerekkel. A Bokros házaspár 1995 őszén, félkész ház vételénél még azt tartotta fontos szempontnak, hogy jó közlekedéssel, könnyen vissza tudjon járni Budafokra. Az építkezés idején derült ki, hogy egy előregedő, fogyóban levő gyülekezet van a faluban. A házaspár egyetértett abban, hogy sokkal vidámabb és mozgalmasabb a Budafoki gyülekezet, így vissza fognak járni. Istennek azonban más terve volt, az építkezés másfél évét felhasználta arra, hogy a Bokros

³⁹ Malicskó Mihályné, Rózsika néniről készült fényképet lásd a mellékletben. (14)

család ismertségeket, kapcsolatokat kötött. Megértették, hogy a költözéssel egy időben abba hagyott gondnoki szolgálatot nem szabad padkoptatással felváltani. Lehet, hogy nem mindig vidám és kényelmes a kis falusi gyülekezet, sőt elbújni sincs ki mögé, de Isten hívása és a neki való engedelmesség sokkal fontosabb és áldottabb, mint a „kényelmes fogyasztó” hívó élet.

Bokros László és Huszár Anna a budafoki gyülekezetben éltek és ott ismerték meg egymást. 1991 tavaszán kötöttek házasságot és másfél évvel később a budafoki gyülekezet gondnoki szolgálatát elvállalták. 1994 februárjában megszületett Lídia lányuk és 11 hónappal később befogadták családjukba az akkor 11 éves Herczeg Tündét, akinek megromlott családi körülményei miatt kellett elhagynia otthonát. 1995 októberében megszületett Virág nevű lányuk.

A budafoki gyülekezetben aktív tagok voltak és szívesen vettek részt a gyülekezet különböző vállalásaiban, köztük a két évig Budafokon, az imaházban működő Missziói Főiskola életében, segítésében. A Huszár szülők révén közeli kapcsolatba kerültek a Menedék Alapítvánnyal, amit szívükhöz közeli szolgálatnak tekintettek és lehetőségeikhez képest támogatták, ahol tudták. A gondnoki szolgálatot költözésükig, majdnem öt évig látták el.

1997 nyarán, amikor a Bokros család Tordasra költözött, a gyülekezetbe járt Malicskó Mihályné (Oláh Róza), Varga Lajos Tivadarné (Skápi Erzsébet), Szilvási Jánosné (Tóth Julianna), Kovács Mónika, Udvaros Gyula és Bellai Éva. Gyula és Éva néni Gyúróról járt át. A gyúrói megszűnt gyülekezet két tagját: André Anti bácsit Gyula, Horváthné Pásztor Irma nénit pedig Éva néni látogatta sűrűn.

Szeptember 20-án a Művelődési Házban gyermekdelutánt tartott a gyülekezet. A rákoshegyi bábcsoport szolgált tanulságos jelenetekkel, valamint bibliai leckével a budai gyülekezetből Kmetty Ottóné (Anci néni). Ez volt az első nagyobb megmozdulás hosszú idő óta és vagy 30 gyerek el is jött a faluból.

1998-as év nagy változásokat hozott a gyülekezet életében. Április 18-án temette el a gyülekezet André Antal testvérét, aki mindvégig kitartott az Úr mellett és a szép énekszerzeményei máig fennmaradtak. Tavasszal Rózsika néni tüdőgyulladást kapott. Pár napig a Báhidszki család viselte gondját, majd kórházi kezelésre volt szükség. Április végén Fodor János testvérék vették magukhoz és Ócsára költözött. Az eddigi szolgálat, amit Malicskó néni ellátott, hiányt szenvedett. Istennek engedelmeskedve, nagyon bátortalanul, előképzettség nélkül Bokros László testvér állt be az igehirdetés és egyéb gyülekezeti feladatok szolgálatába.

Györke János február 22-én Erdélyben megnősült, majd feleségével májusban visszajöttek a majorba dolgozni. Ettől az időtől átjártak a gyülekezetbe is, de tagságukat az otthoni gyülekezetben tartották meg továbbra is.

A másik változás egy szintén '98-as eseménnyel kezdődött. A gyülekezet elhatározta, hogy az imaház háta mögötti dűledezőfélben lévő árnyékszéket elbontja és komfortosabb megoldással váltja fel. Szóba került a bővítés lehetősége, a tervek elkészítéséről döntött a gyülekezet. Az ekkor meghozott döntés után a gyülekezet rögtön kapott adományt az építkezésre egy gyermektől, Lukács Rékától, aki alkalmi keresetét szánta oda az Úrnak. Isten kegyelmét egy gyermekén keresztül mutatta meg.

Nyáron a Bokros család gyarapodott egy fiúgyermekkel, akit Jonatánnak neveztek el. Jonatánt egy 10 gyermekes anyuka intézeti elhelyezés helyett bízta a családra. A gyermekbemutatót ünnepélyesen, sok meghívott falubeli vendéggel tartotta a gyülekezet.

Újra elkezdődtek a gyermek bibliakör alkalmai két csoportban. Az iskolásokkal Kovács Mónika, az óvodásokkal Bokros Anna foglalkozott. Az imaházban kisterem hiányában nem lehetett az alkalmakat tartani, így a családoknál, háznál voltak a gyerekeknek az összejövetel. Nagyon jó lehetőség volt a házaknál tartott alkalom, mert a gyerekek óvódás és iskolás társait is lehetett hívni és a szülők is örültek az új lehetőségnek. Az óvódás csoportba kezdett járni a nagycsoportos Fruzsina is, aki annak a Blaskó házaspárnak a lánya, akiktől a Bokros család megvette a félkész házat. Mivel Fruzsina még nem tudott olvasni, a hazaküldött írott anyagból anyukája olvasott föl a hétköznapiakban és segített neki megtanulni az aranymondást. Amikor a gyerekek szolgáltak a gyülekezetben (pl. hálaadónap), akkor a gyerekek miatt a szülők is eljöttek. Nagy változás akkor történt, amikor ennek hatására, de már nem Fruzsina miatt, a kislány anyukája, Blaskóné Király Zsuzsa egyre inkább érdeklődött Isten dolgai iránt, majd több évnyi barátkozás és ismeretség után megtért, elfogadta Jézus Krisztust megváltójának. Isten tervének volt része az is, hogy az eladó – vevő viszonyból a Blaskó – Bokros család között jó szomszédi, majd baráti, később pedig testvéri viszony alakult ki. Kegyelmes és mindentudó az Isten!

1998. szeptember 12-én a gyülekezet meghívta az újpesti Harangzenekart a művelődési házba szolgálni. A kirakott plakátok és a sok szétszórt meghívó ellenére a gyülekezeten kívül egy házaspár volt ott. Értetlenek voltak a testvérek, azonban nem adták fel és nem keseredtek el.

Ősszel Lukács Tamás lelkipásztor azt a javaslatot tette, hogy Udvaros Gyulát válassza meg a gyülekezetvezetői tisztségre a tagság. Azonban mielőtt erre sor került volna, Udvaros tv. nagy hirtelen Budakeszire költözött, és a szentendrei gyülekezetbe vitte át tagságát. A

gyülekezeti tagságból Bokros László maradt egyedül férfi, és helybeliek közül egyedül ő látott el szolgálatot, így őt kérte fel a gyülekezet a gyülekezetvezetői feladatokra. Isten olyan furcsa módon hozta egymás után az eseményeket, hogyha ezt előre már tudni lehetett volna, akkor biztos, hogy a gyülekezet is és a Bokros házaspár is meghátrált volna. Kegyelmes az Isten, hogy mindig csak egy – egy lépést mutat meg a jövőből, de ahhoz a hitet is és az erőt is megadja.

1998. decemberében volt az első ruhaakció, amit a falubeli rászorulóknak szervezett a gyülekezet. A ruhaadományokat a Kelet – Európa Misszió alapítványtól kapta a gyülekezet. Mivel ingyen kapta a gyülekezet, ezért nem kért érte pénzt. Bokros László az első alkalomtól kezdve mindig igei gondolatokkal nyitotta meg a ruhaakciót és imádkozott, majd beengedte az embereket. Minden alkalommal több mint 40-en vettek részt és a ruhákon felül igével is gazdagodtak. A felajánlott adományokat a gyülekezet elfogadta és juttatott vissza belőle a missziótársaságnak.⁴⁰

1998. végén a tagnévsor: Varga Lajos Tivadarné (Skápi Erzsébet), Szilvási Jánosné (Tóth Julianna), Bellai Éva, Kovács Mónika, Bokros László, Bokros Anna. Összesen 6 tag. Még mindig csökkent a taglétszám, de az átlagéletkor jóval fiatalabb lett és ráadásul gyermekek is jártak a gyülekezetbe, így általában triplája volt a résztvevők száma, különleges alkalmakkor pedig 50 – 70 fő is eljött.

1999. január 3-án Palatinus Zoltán teológus szolgált a gyülekezetben. A meghívás a Bokros család és a Palatinus család régi barátsága révén jött létre. Ez után a vasárnap után a lehetőségekhez mérten többször is eljöttek még ebben az évben és segítették Bokros tv-t a szolgálatokban.

1999 februárjában a Bokros családba újabb gyermek érkezett. Dalmát a kórházban hagyta az anyukája és a nevelőszülei a Bokros házaspár lett. Dalma gyerekbemutatása is jó lehetőség volt a faluban a hívogatásra. Testvére Patrícia kétévesen júniusban intézetből került a családba 6. gyermekként. Ebben az időben lett Bokros László főállású nevelőszülő, ami a gyülekezeti munkában való nagyobb részvételt is segítette.

1999. június 27-én tartotta a gyülekezet a fennállásának 100 éves jubileumát. Lukács Tamás és Papp József lelkipásztorok, valamint a budafoki zenészek szolgálatával, sok bizonyágtétellel az imaház kertjében.⁴¹ A résztvevők 100 körül voltak. Ezen az alkalmon Varga Lajos Tivadarné (Skápi Erzsébet) részletesen mesélt azokról a csodákról, amiket,

⁴⁰ Ruhaakcióról készült fényképet lásd a mellékletben. (16)

⁴¹ A jubileumi ünnepségről írt, Békehírnökben megjelent cikket lásd a jegyzetben. (9)

mint hívó ember a gyülekezetben élve a több mint 70 esztendő alatt megtapasztalt, átélte. Nagyon sok feledésbe merülő dolgot mondott el ezen az alkalmon. Volt egy testvér, aki szép halkán meg is jegyezte, hogy milyen sokat beszél ez a néni. De nem volt ez sem véletlen. Isten biztatásának engedelmeskedett Bözsi néni, mert ez volt az utolsó lehetősége, hogy beszámoljon ezekről az eseményekről, megtapasztalásokról. Nagyon rövid idő múlva (1-2 héttel ezután) agyvérzést kapott és kórházba került. Géppel tartották életben és nem voltak látható reakciói. Vasárnap délután a gyülekezetből 4-en elmentek meglátogatni és mivel tudták, hogy énekelni szeretett, vittek Hit Hangjai énekeskönyvet. A nővér nem bízta őket semmi jóval, de megengedte az éneklést. Mikor már több éneket is elénekeltek Bözsi néni kedvencei közül, és semmi reakció nem látszott, tanácstalanul kérdezték egymást, hogy most mit tegyenek. Egyszer csak megszólalt teljesen váratlanul Bözsi néni és csak annyit mondott, hogy énekeljétek még. A békesség sugárzott arcáról és még akkor is Istennel töltött szívesen időt, amikor a halálos ágyán volt. Két nap múlva hazaköltözött az Úrhoz. Isten meghallgatta imádságát, mielőtt meghalt, megláthatta az „utánpótlást” és örülhetett a gyerekek zivajának. Reménysége valóra vált: Isten gondoskodott kegyelméből az Ő népéről itt Tordason is, nem hagyta kihalni a gyülekezetet.

Augusztusban a Györke házaspárnak megszületett első gyermekük: István.

1999. októberében megszületett Bokros Blanka a Bokros házaspár 7. gyermekeként. Ebben az időben, a Bokros családban nőző hét gyermekén kívül Báhidszkiéknak volt három gyermekük, Blaskóné Király Zsuzsával járt Fruzsina lánya és Györkééknek volt egy gyermekük. Vagyis 13 gyermek járt rendszeresen a gyülekezetbe.

IV.C. Új évezred, új lehetőségek

A gyülekezet életében sok lehetőséget tartogatott az ezredforduló. A társadalom kihívásai jelentkeztek ebben az időszakban is a missziómunkában. A felgyorsuló, anyagi világban nagyon nehéz volt olyan lehetőségeket, módszereket és eszközöket találni, amik a faluban élő embereket Krisztushoz vonzza.

IV.C./1. Bővítésbe és felújításba kezd a gyülekezet

2000. március 1-én a gyülekezeti órán két fontos téma volt. Először Várdainé Bauer Emma kérte tagfelvételét. A gyülekezet meghallgatta, kérdéseket tett fel és úgy döntött a tagság, hogy felveszi, segíti, támogatja őt. A döntés annak ellenére született, hogy

Balatonszárszón lakott Emma néni, azért mert lánya – Kovács Mónika – viszont itt a faluban él családjával, hozzájuk rendszeresen jöttek férjével, így a közösséggel való kapcsolat biztosított volt.

A második téma az imaház bővítési tervének elfogadása volt. A gyülekezet kis taglétszáma ellenére nagy hittel úgy döntött, hogy a nagyobb bővítési tervet hagyja jóvá, amelyben nem csak a vizesblokk lesz benne, hanem egy konyhai – előkészítő helység és az emeleten közösségi terem, ahol a bibliakört és más kiscsoportos alkalmakat is meg lehet tartani, illetve a régi résszel összenyitva, onnan a régi karzat elbontásával, nagyobb karzatot használhat a gyülekezet. Amolyan többfunkciós helység. A tervek véglegesítését és az engedélyeztetést, valamint a munkák vezetését Bokros Lászlóra bízta a gyülekezet.⁴²

Még tavasszal elkészült a terv és a hatóságok engedélyezték. Nyáron az alap kiásása után a betonozásban a budafoki fiatalok is segítettek Hellinger Ferenc vezetésével. Ősszel a Budai gyülekezet 300. 000 Ft támogatást adott, ami fedezte a téglák költségeit. Még a tél beállta előtt megvette a gyülekezet a téglát és az imaház kertjében tárolta tavaszig.

Nyáron a budafoki gyülekezet ifjúságával közösen sport napot rendezett a gyülekezet, amire a falubeli fiatalokat hívta és a sportversenyek mellett az evangéliumot tudta továbbadni.⁴³

IV.C./2. Budáról - Budafokra

2000 őszén abban a lehetőségben részesült a gyülekezet, hogy Palatinus Zoltán teológus személyében folyamatos, kétheti rendszerességgel, állandó segítséget kapott. Ez különösen azért számított sokat a gyülekezetnek, mert a folyamatos segítség Budáról ugyan sohasem akadozott, de a különböző szolgáltatók nem tették lehetővé a folytonosságot és az egymásra épülő szolgálatokat. Ráadásul mindig kellett valamilyen szinten alkalmazkodni az ígéhirdetőhöz és az általa hozott szokásokhoz. Sajnos, sokszor a saját imaházában vendégnek érezte magát a gyülekezet.⁴⁴

Amikor Lukács Tamást, mint lelkipásztort megkérdezte a gyülekezet Palatinus testvér fogadásáról, akkor ő határozottan azt a javaslatot tette, - mivel nem ismerte Palatinus Zoltánt - hogy a gyülekezet gondozását vegye át a budafoki gyülekezet Kulcsár Tibor pásztorlásával.

⁴² A gyülekezeti órák jegyzőkönyvét lásd a jegyzetben. (10)

⁴³ A sportnapra készített plakát másolatát lásd a jegyzetben. (11)

⁴⁴ Budáról érkezett vendégekkel készült közös fényképet lásd a mellékletben. (15)

Ez két szempontból látszott indokoltnak: Bokros Lászlóék is és Palatinus Zoltánék is budafoki gyülekezetből származtak, onnan volt várható a hosszú távú, jó együttműködés. Ennek fényében 2000. október 18-án (szerdán) gyülekezeti tanácskozás keretében a két érintett gyülekezet vezetőségének képviselője és a helyi gyülekezet közös megegyezésre jutottak abban, hogy Buda átadja, Budafok pedig átveszi a tordasi gyülekezetet, mint körzetállomást. A tanácskozás békességben zajlott le, sérülések nélkül. A Budai Baptista Gyülekezet részéről Lukács Tamás lelkipásztor és Bartha Gábor, a Budafoki Baptista Gyülekezet részéről Kulcsár Tibor lelkipásztor, Kovács Zoltán és H. Kovács Gábor, valamint a Tordasi Baptista gyülekezet tagságából Bokros László, Bokros Anna, Kovács Mónika és Bellai Éva vettek részt.

A helyzetben megnyugodva a gyülekezet kicsit megélénkült és készülődött a tavaszra, amikor folytathatta az építkezést.

Palatinus Zoltán teológus 1 éven keresztül rendszeresen szolgált a gyülekezetben és kiegészítette Bokros László szolgálatát. Alkalmi segítség többször is érkezett Budafokról, főként nagyobb ünnepekkor.

2001. január 7-én újabb öröm érte a gyülekezetet: megszületett a Györke házaspár második gyermeke, Norbert.

A január közepén rendszeresen megtartott és kiemelkedően jó evangelizációs lehetőségeket tartogató ökumenikus imahetet ebben az évben is megtartotta a faluban élő hívők közössége. Sajnálatos módon az evangélikus kezdeményezésre meghívott római katolikus szolgáló nem volt hívő ember. Emiatt a protestáns gyülekezetekben nagy feszültség alakult ki. A várt jó oldala, hogy így legalább a katolikusok a többi alkalmon hallanak evangéliumot, elmaradt, mert nem jöttek el, csak azokon a napokon, amikor a katolikus szolgálat volt. A baptista gyülekezetben is vita lett emiatt, és az egyik testvérnő kijelentette, hogy ő nem vállal többet közösséget a gyülekezettel. Mélyen érintette a kicsi gyülekezetet és sajnálta a döntést, így a békességre törekedve többszöri látogatást és beszélgetést is kezdeményezett a gyülekezetvezető. A testvérnő utána is ragaszkodott az álláspontjához, elzárkózott a rendezéstől és abba a martonvásári református gyülekezetbe ment, ahova párhuzamosan járt korábban is. Az ő kérésére törölte a gyülekezet a tagok névsorából. Valószínűleg egy régóta érlelődő folyamatnak volt a vége, egy eseményre kiélezve.

Az építkezés tavasszal tovább folytatódott. A falak felhúzásában a helyiek segítségére volt Budafokról Hellinger Gábor és Ócsáról Fodor Péter, a munkák oroszlánrészét ők

végezték áldozatos munkával. A földem készítésénél még Hellinger Ferenc is segített. A tető ácsolását és fedését Tóth Andor és brigádja végezte, akik Vésztőről vállalták, hogy csak az ellátás fejében, bér nélkül segítenek. Ebben az évben az anyagi és fizikai lehetőségek ennyit engedtek meg, ezután másfél évig állt az építkezés.

Május 5-én gyülekezeti tanácskozáson döntött a gyülekezet arról, hogy a telekkönyvileg több évtizede rendezetlen szolgalmi utat az önkormányzatnak hivatalosan is átadja ajándéklevéllel. A faluban készülő csatornatervék tették időszerűvé az átírást. A gyülekezet azért döntött az anyagi haszon mellőzéséről – nagyságrendben 300-400 ezer forint –, mert az volt a meglátása, hogy a faluval épített jó viszony sokkal többet is megér, és ez a gesztus segítheti a további missziós lehetőségeket. Az építkezésbe berakható pénzről, pedig az volt az álláspont, hogy Isten valamilyen módon pótolni fogja, ha a békességet tartja a gyülekezet előbbre. A hatás nem maradt el, mert a viszony jelentősen javult és a kézzelfogható válasz nem egészen egy év múlva meg lett: az önkormányzat a 2002-es költségvetéséből elkülönített és átutalt 500 ezer forintot, amit a gyülekezet megkötés és elszámolási kötelezettség nélkül felhasználhatott. Isten ilyen csodálatosan vezette ismét a gyülekezetet!

2001. június 24-én újra ünnepre, Bokros László testvér presbiterré avatására gyűlhetett össze a gyülekezet. Fontos lépés volt ez, mert hosszú idő után újra lett helyben avatott férfi, aki felelős és szükség esetén helyettesíti a szolgálatokban a lelkipásztort. Képviseltette magát a budafoki gyülekezet, a falu vezetősége, az iskolából a tanári kar, óvoda és sok ismerős, barát. Jó alkalom volt a szeretetvendégség a beszélgetésekre és a kapcsolatok mélyítésére.⁴⁵

2001 nyarán a faluba költözött a budai gyülekezetből egy család. Reménysége volt a tordasiaknak, hogy beépülnek a gyülekezetbe és segítik, támogatják a munkát. Sajnos, ők nem így gondolták, és a december 12-i gyülekezeti órának az ő részvételükkel az volt a témája, hogy ők mit látnak másképp és mi az, amiben a gyülekezet nem akar változtatni. Jelenleg ritkán egy – egy alkalmon részt vesznek, de nem járnak rendszeresen, és nem épültek be sem a helyi, sem más gyülekezetbe.

Az év végén tagok voltak: Szilvási Jánosné (Tóth Julianna), Várdainé Bauer Emma, Kovács Mónika, Bokros László, Bokros Anna. Az öt fő mélypontnak tekinthető, de a gyülekezet az alkalmakon rendszeresen résztvevő 20 – 25 fő miatt reménységgel volt, és

⁴⁵ A gyülekezeti óra jegyzőkönyvét 2001. április 1-ről, melyen Bokros testvér presbiterré avatása volt a téma, lásd hátul a jegyzetben. (12)

lelki, fizikai odaadást nem sajnálva igyekezett minél több lehetőséget felhasználni a misszióban.

IV.C./3. Mozdul a víz

2002. május 5.-én amerikai misszionárius, Keith Sellers hirdette az igét. Budafokról jött szolgálni és ugyan törve a magyar nyelvet, de tolmács nélkül beszélt. Feleségével és három gyermekével azért jöttek Magyarországra, hogy olyan kis gyülekezetnek segítsenek, ahol szívesen fogadják a szolgálatukat. Törekedtek már az első naptól fogva, hogy a nyelvet megtanulják, és az itteni kultúrába beilleszkedjenek. Segíteni, szolgálni jöttek, nem pedig irányítani. A gyülekezet szívesen fogadta őket és egy hosszú távú, gyümölcsöző kapcsolatnak volt ez a kezdete.

Nyáron, a falu sportpályáján Awana klubot – nemzetközi, felekezetközi biblia klub – tartott a gyülekezet Palatinus Zoltán vezetésével. Három délutánon keresztül sportversenyek és a bibliából tanítások valamint beszélgetések voltak. A plakátok és a gyerekek hívogatása hatásos volt, mert egyre többen vettek részt. Naponta 40 – 50 gyerek jött el, így összességében 60 – 65 gyerek hallhatta az evangéliumot. A gyerekek pozitív visszajelzéseiből kiderült, hogy kevés a három nap, legalább öt napot kell szánni erre a programra.

2002. november közepén tagfelvétel volt a gyülekezetben. Először Györke János és felesége, Enikő kérte a tagfelvételét, mert úgy látták meg, hogy ahol élnek és ténylegesen gyülekezetbe járnak, ott úgy tudnak igazán szolgálni, ha a tagságukat áthozzák, és felelősséget vállalnak. A gyülekezet a meghallgatásuk után felvette őket tagnak.

Tagfelvételét kérte még Blaskóné Király Zsuzsa, akiben évek alatt érett meg, hogy Krisztust akarja élete urának, és a gyülekezethez akar tartozni. Élete és a gyülekezethez való viszonya igazolta bizonyágtételét és kérte a bemeztését.

2002. november 24-én megmozdult újra a víz a bemeztítő medencében, ami utoljára 38 évvel azelőtt történt.⁴⁶ Nagy öröme volt a gyülekezetnek és sok érdeklődő jött a faluból is, teljesen megtelt az imaház, hiszen ritka eseménynek lehettek szemtanúi. A gyülekezeti gyermekek közül hárman ezen az alkalmon zenéltek először együtt, köszöntve ezzel Zsuzsát. A taglétszám így nyolcra emelkedett.

⁴⁶ Bemeztésről készült fényképeket lásd a mellékletben. (17)

Advent előtti szombaton az imaházban lehetőséget biztosított a gyülekezet a faluban élő asszonyoknak, lányoknak, hogy saját kezűleg elkészítsék az adventi koszorút és díszeket. Meghívott vendégként nagy segítség volt Menyhártné Bokros Ibolya virágkötő mester, aki jó tanácsokkal, ötletekkel segítette a jelenlévőket. A gyülekezet saját költségén vette meg az alapanyagokat, és plakátokon hirdette meg a lehetőséget. Az alkalom elején Bokros Anna néhány percben igei gondolatokkal segített elgondolkodni: mi is valójában advent, és mi, azaz ki az, akit vár a keresztyén ember. A halk zene mellett a gyülekezet asszonyai beszélgettek a vendégekkel, akik több mint húszan voltak. Gyönyörű alkotások születtek és mindenki örült a lehetőségnek.

2002 telén karácsonyi csomagokat vitt a gyülekezet a Hajnalcsillag Alapítvány segítségével, az óvodába és az iskola alsó tagozatába. Minden helyen örömmel fogadták az ajándékot, és figyelmesen hallgatták az örömhírt.

December 25-én a gyermekek karácsonya volt, az ő szolgálatukkal az imaházban.

A szilveszteri alkalmat az imaház alkalmatlansága miatt háznál, Báhidszki családnál tartotta a gyülekezet.

IV.C./4. Az odaszánást Isten megáldja

2003 januárjában meghalt Horváth Imréné (Pásztor Irma) az utolsó gyúrói tag.

2003 áprilisában megszületett Györke Nóra, a Györke házaspár harmadik gyermekeként. Bemutatását Bokros László végezte.

2003 tavaszán folytatódott az építkezés. Nardai Péter kőművest és brigádját felfogadta a gyülekezet az építési munkálatokhoz.⁴⁷

A gyülekezet minden alkalmat Bokros Lászlóéknál tartotta meg, mert az építkezés további munkái nem tették lehetővé az imaház használatát.⁴⁸ Az új rész munkáin kívül még a régi karzatot elbontották, és annak a területe a nagytermet bővítette meg, az ablakokat kicserélték, az oldalsó bejárat az új részre került át, helyére ablak került, a külső vakolatot teljesen leverték és újra lett vakolva. Az előteret a hozzá tartozó tetővel együtt lebontották és újjáépítették, mert statikailag szükségessé vált. Az ereszcatorna és a járda az imaház körül elkészült, a lépcsőt pedig leburkolták. A belső fapadlót és az alatta levő salakot felszedték, új

⁴⁷ Az építkezésről készült fényképeket lásd a mellékletben. (18)

⁴⁸ Bokros családnál tartott istentiszteletről készült fényképeket lásd a mellékletben. (19, 20)

aljzatbeton készült, gránitörleményes lappal burkolva. A járda és a belső burkolás úgy készült, hogy az utcáról az oldalsó bejáraton keresztül a nagyterembe és a mellékhelyiségekbe kerekesszékekkel is be lehessen menni, nincs lépcső, sem küszöb.

Az anyagbeszerzés, munkafolyamatok koordinálása, irányítása Bokros Lászlóra hárult napi feladatként. A villanyszerelést, álmennyezet felrakását és számos más munkát Báhidszki Gábor végezte, de az asszonyok sem maradtak ki a munkákból. Kovács Mónika és Blaskóné Király Zsuzsa segítettek a festésben, mázolásban, takarításban, de alkalmi segítség is jött Budafokról. Szilvási Jánosné, Juliska néni idős kora miatt fizikailag már nem tudott segíteni, de imádságaiban erős háttérként állt és számos alkalommal segített a háztájiból a vendéglátáshoz. Minden gyülekezeti tag a rendszeres adakozását kipótolta és jóval többet adott, mint az várható lett volna. A költségek összesen 6 millió forintot tettek ki, amiből a gyülekezeti tagok 3 millió forintot adtak, 2 millió forintot adományokból, 1 millió forintot pedig áfa visszatérítésből kapott a gyülekezet.

Nagyon nagy megtapasztalása volt a gyülekezetnek, hogy az anyagi téren nem vallott szégyent. Mikor belekezdett az építkezésbe, tudta, hogy kevés az összegyűjtött pénz, de reménysége volt az Úrban. A tagok a tőlük telhetőt megtették mind anyagi, mind fizikai téren és hitték, hogy Isten a többi kipótolja.

Két dolgot döntött el az építkezés elején a gyülekezet:

- Nem tesz olyan építőanyagot az imaházba, ami selejtes, igénytelen, vagy túlhasznált. Odafigyel a gyülekezet a kiadásokra, és csak észszerű anyagvásárlásokat eszközöl, de ami az imaházba kerül, az olyan legyen, amit az Úr előtt nem szégyell.
- Minden anyagvásárlásról és munkavégzésről áfás számlát kér, még ha az anyagi hátránnyal jár, mert Isten áldását csak így várhatja a gyülekezet.

Isten megtartó kegyelmét tapasztalta meg a gyülekezet azokban az áldásokban, amik a pénzügyi nehézségekben jelentkeztek. Több helyről kapott adományt a gyülekezet, de kiemelkedő a többszöri segítség attól a kiskunmajsai gyülekezettől, ahova hajléktalanok, családnélküli rászorulóknak járnak a Menedékvárosban. Két nagyon emlékezetes történet volt még, hadd álljanak tanúságul a gyermekeinknek, unokáinknak Isten kegyelméről.

Másfél héttel az októberi átadás előtt Bokros László otthon a családban elmondta, hogy hiányzik még 150 ezer forint, ahhoz, hogy az ünnepségre be lehessen fejezni a munkákat. Tudta, hogy a gyülekezet már így is túl volt terhelve, ezért nem szólt a gyülekezetben és máshol sem a gondról, hanem feleségével Isten elé vitték. Békességük volt abban, hogy amire

tényleg feltétlen szükség van, arra kirendeli az Úr a szükséges fedezetet. Öt nappal a megnyitó előtt hajnalban, a feleség álmában azt látta, hogy a budafoki gyülekezetből, Kulcsár Tibor egy borítékot ad át, amiben sok pénz van. Reggel telefonhívás érkezett Kulcsár Tibortól, és még aznap Bokros László ténylegesen átvehette a borítékot, amiben a budafoki gyülekezet adománya volt: 150 ezer forint. Pont akkor és pont annyi, amire szükség volt.

A másik megtapasztalás is hasonlóan Isten kegyelméről tanúskodik. A gyülekezet kölcsön kapott 2 millió forintot magánszemélytől, kamat és egyéb költségek nélkül. A gyülekezet havi 50 ezer forintos törlesztő részletet tudott vállalni. Folyamatosan törlesztett a gyülekezet. A gyülekezet kérésére,⁴⁹ az egyházvezetés a központi alapból 400 ezer forintot adott segítségképpen, amivel a gyülekezet tudott pluszban törleszteni. Szépen fogyott a tartozás, de még mindig több volt, mint 1 millió forint, amikor az egyházvezetés segítségével sikerült önálló egyházjogi személlyé válnia a gyülekezetnek, adószámot igényelnie és mielőtt a törvényi lehetőségek bezárultak volna, méltányossági áfa visszaigénylésre beadta az építkezés számláit. Az összes számla belefért abba törvényi keretbe, ami 2000 és 2004. május 1. között volt adott. Az adóhivatal jóváhagyta a kérelmet és visszafizetett több mint 1.2 millió forintot. Ebből teljes mértékben ki tudta fizetni a tartozását a gyülekezet, sőt a tizedét tovább tudta adni más misszióba adományként. Isten ilyen módon is megmutatta szeretetét és megáldotta a benne bízókat.

2003. október 11-én tartotta gyülekezet az épület ünnepélyes átadását, ahol Dr. Mészáros Kálmán egyházelnök és Kulcsár Tibor lelkipásztor szolgáltak. Nagyon nagy bizonyosság volt a falu felé, hogy Isten hogyan segítette meg a kicsi közösséget. Sokan örültek együtt a gyülekezettel, átmenetileg kicsinek is bizonyult az imaház.⁵⁰

Október végén a Menedékváros gyülekezetéből 25 főt látott vendégül a gyülekezet, élvezve azt a szeretetet, ami már korábban is megnyilvánult az építkezésben nyújtott többszöri jelentős segítségben.

Tea – klub indításával igyekezett a gyülekezet a faluban élő gyerekeknek, fiataloknak olyan programot biztosítani, ahova a szülők is nyugodtan elengedhetik a gyermekeiket és a jó időtöltés mellett, hallanak az evangéliumról. November 8-án volt az első alaklom és azóta kétheti rendszerességgel tartja ezt a gyülekezet.

⁴⁹ A központ felé, a gyülekezet részéről megfogalmazott kérés másolatát lásd a jegyzetben. (13)

⁵⁰ A megnyitóról írt Békehírnök cikk másolatát lásd a jegyzetben. (14)

November 26-án Kovács Géza lelkipásztor szolgált, az este témája: párválasztás és a hívó család volt. Érdeklődők is jöttek szép számmal.

Novemberben ismét tartott a gyülekezet adventi koszorúköti alkalmat, hasonlóan az előző évihez.

December 7-én az Érd – ligeti gyülekezetet látta vendégül a tordasi testvériség. A hasonlóan kis létszámú gyülekezet szolgált, majd közös ebéd nyújtott lehetőséget a kötetlen beszélgetésekre.

Karácsonyi alkalmakat a bodrogi gyülekezet fiataljainak segítségével nagyon emlékezetes módon sikerült az óvodában és iskolában megtartani, a több mint 200 gyermekén kívül az összes óvodai és iskolai nevelő is hallotta az evangéliumot. Kiváltságosan nagy lehetőség volt Istentől ez az alkalom.

December 21-én karácsonyi vonós koncert volt az imaházba, ahova többen is eljöttek, elfogadva a meghívást.

Karácsony első napján a gyerekek szolgálatával és az ő megajándékozásukkal volt alkalom.

Először volt lehetőség a szilvesztert együtt tölteni a felújított imaházban, ami nagy örömet okozott a gyülekezetben élőknek.

IV.C./5. Kibővített imaház – kibővített lehetőségek

2004-ben ismét tartott a falubeli hívők közössége Ökumenikus imahetet, ahol a Krisztusba vetett hit, mint közös alap adott lehetőséget az együtt imádkozásra és kívülállók hívogatására. A baptista igehirdetőknek adott két este közül, egyik alkalmon Kulcsár Tibor lelkipásztor, a másikon Bokros László testvér szolgált.

Február 29-én Érd – ligeti gyülekezetbe ment a testvériség viszontlátogatásra.

Keith Sellers és családja több hónapos amerikai útjukról visszatérve vállalták a további szolgálatot, minden hónap második vasárnapján. A gyülekezet ekkor döntött úgy, hogy ezeken a vasárnapokon közös ebéddel egybekötve ott marad kora délutánig az imaházban, és szeretetközösségben van együtt.

Tavasszal, április 10-én Pintér Béla és a csemeték (Debrecenben élő keresztyén fiatalember, aki gyerekek bevonásával, gyerekeknek énekel) voltak a gyülekezet meghívására

a Művelődési Házban. A jó hangulatú, vidám alkalmon énekekben és igén keresztül is szólt a feltámadás örömhíre. Utána szeretetvendégségen lehetett még beszélgetni, egymást jobban megismerni.

Awana gyermek biblia klub 3. alkalommal volt a nyári szünetben 5 délutánon keresztül, és a gyerekek nagyobb számú érdeklődése mellett jó volt látni, ahogyan a szülők is ott maradtak és sokszor nem csak figyeltek, hanem bekapcsolódtak még az éneklésbe is. A segítséget ebben az évben is Palatinus Zoltán és munkatársai vállalták.

Tatabányán volt szolgálni a gyülekezet apraja – nagyja ősszel, az ottani hálaadó napon. Filemon Zsolt lelkipásztor meghívására töltötte együtt a két gyülekezet az egész napot, ahol Bokros László szolgált igével, a gyerekek zenéltek és biztonságtételek is elhangzottak. A közös ebéd és a délutáni szabadidő jó alkalom volt az egymás megismerésére és a kapcsolatok építésére.

Novemberben másodjára fogadta el a gyülekezet meghívását a Harangzenekar. Füke Szabolcs evangélikus lelkész támogatásával az evangélikus templomban adtak hangversenyt, ahol Kulcsár Tibor baptista lelkipásztor szolgált igével. Különös élmény volt, hogy a templom teljesen megtelt és a környező településekről is sokan eljöttek. Ezen az alkalmon ismerte fel a gyülekezet, hogy hasonló hangversenyek szervezésével, igei szolgálatokkal kiegészítve sokkal több érdeklődőt lehet elérni, ha az evangélikus templomban van az alkalom, mert nyitottabbak a falubeli emberek ebbe az irányba.

Hálaadó istentiszteletet tartott november 14-én a gyülekezet Kulcsár Tibor lelkipásztor és a budafoki vonós zenekar segítségével. Sok vendég volt jelen és halhatták ők is a biztonságtételekből, hogy milyen gazdagon áldotta meg Isten az előző évben a gyülekezetet.⁵¹

Új alkalmat indított november közepén a testvériség Blaskóné Király Zsuzsa vezetésével, ahol minden páros szombaton az Ügyeske – klub keretében iskoláskorú gyerekek kézműves foglalkozásra gyűlhetnek össze az imaházban, és miközben hasznosan jár a kezük, hallanak Isten igéjéből és beszélgetnek.

November végén ismét volt, már hagyományosan adventi koszorúköti alkalom, ahol ebben az évben először a gyerekeknek külön, a karzaton volt lehetőségük díszeket készíteni. Nagyon nagy volt az érdeklődés, szűknek bizonyult az imaház.

⁵¹ A hálaadó istentiszteleten készült fényképet lásd a mellékletben. (27)

Karácsonykor, szintén többéves hagyományt folytatva a falubeli gyermekeknek az óvodába és iskolába vihette el a gyülekezet az evangéliumot ajándékkal kiegészítve. Nagy segítséget jelentett a bodrogi fiatalok szolgálata.⁵²

2004. december 24-én először tartott a gyülekezet egyedülálló karácsonyt a falubeliek részére. Csomagokat készítettek és személyesen hívták meg az arra rászorulókat, hogy a Szenteste egy részét közösen ünnepelhessék, és senkinek se kelljen magányosan, egyedül ünnepelnie. A visszajelzések alapján nagy szükséget töltött be az alkalom.

Szilveszterkor Kovács Géza lelkipásztor szolgált igével, majd éjfélkor a köszöntések után a vendégekkel együtt a gyülekezet jókedvű, vidám játékokkal volt együtt.

IV.D. Jelenkor kihívásai, a misszió munka lehetőségei és korlátai

A mai rohanó világban, ahol felgyorsult az információáramlás, ahol nagyon fontossá vált a külső, a mutatóság, a látható, megfogható és birtokolható valóság, ott a láthatatlan Krisztusba vetett hit és a menyei kincsek gyűjtése nem kívánatos és nem népszerű. Sokszor falakba ütközik Isten népe és érthetetlen a világnak, hogy még mindig vannak hívő emberek. A Sátán a tőle telhető legnagyobb szorgalommal igyekszik sokféle és sokszínű lehetőséget kínálni a „hasznosabb és ésszerűbb” időtöltésre. A technika csodái – amiket lehet jól is használni – szintén nem kedveznek a jó időbeosztásnak, sőt általánosan elfogadott nézetté válik, hogy nem kell előre tervezni, amit lehet, azt azonnal meg kell szerezni. Nincs türelem, önmegtartóztatás, de felelősségvállalás sincs.

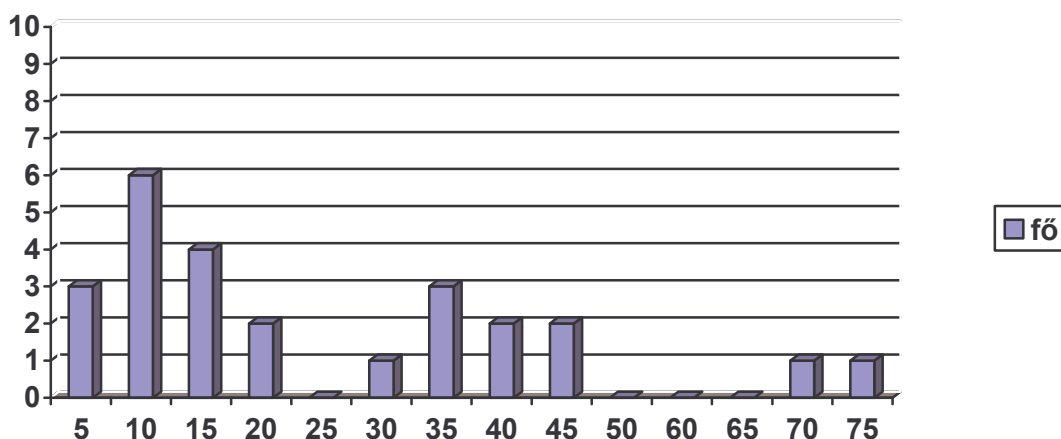
Nagy odafigyelés és ötletesség szükséges, hogy az ige talaján megmaradva, biblikusan élve, de a kor adottságait felhasználva hirdessük Krisztust.

IV.D./1. Életkori sajátosságok

A gyülekezet életkori sajátosságai meghatározzák a missziózás lehetőségeit. Jelenleg a nyolc tagból egy 70 év feletti, egy 65 és 70 év közötti, egy 40 és 45 év közötti, kettő 35 és 40 év közötti, kettő 30 és 35 év közötti, míg egy 25 és 30 év közötti életkorú. Az átlagéletkor: 44,25 év.

⁵² Óvodában karácsonykor készült fényképeket lásd a mellékletben. (25)

A rendszeresen gyülekezetbe járók közösségét nézve, viszont még fiatalabb átlagéletkort kapunk, ami: 20,48 év. Ennek oka a családokban élő és rendszeresen gyülekezetet látogató fiatalok és gyerekek, valamint a szintén fiatal érdeklődők. Kiegészítve nézve, a megoszlás a következő: 70 – 75 év között 1 fő, 65 – 70 év között 1 fő, 40 – 45 év között 2 fő, 35 – 40 év között 2 fő, 30 – 35 év között 3 fő, 25 – 30 év között 1 fő, 15 – 20 év között 2 fő, 10 – 15 év között 4 fő, 5 – 10 év között 6 fő, 0 – 5 év között 3 fő.

A rendszeresen gyülekezetbe járók életkori megoszlása 2005-ben

A nem szokványos életkori összetétel egyes helyzetekben megkönnyíti, máskor pedig megnehezíti a missziózás lehetőségét.

A faluban élő emberek általában nyitottak a baptista közösség és a baptista emberek felé, de konkrét meghívást nehezen fogadnak el. A más felekezethez tartozó emberek, még ha csak karácsony másnapján mennek templomba, akkor is úgy gondolják, hogy meg van a saját vallásuk és nincs szükségük másra. A gyakorló keresztyén emberek, köztük az evangélikus és református lelkészek, viszont teljesen nyitottak és sok közös erőfeszítés tesznek a gyülekezettel együtt Isten országának építésére.

A faluban a művelődési ház jól működik, egész évben folyamatosan van programja, de mégis szűkösek a lehetőségek a kapcsolódásra, hasznos szabadidő eltöltésére. Lehetősége van minden felekezetnek az éves programfüzetben és a kéthavonta megjelenő helyi újságban, a „Kisbíró”-ban megjelentetni az alkalmakról szóló ismertetőt és hívogatni az alkalmakra.⁵³

⁵³ Tordas programjainak 2005. évi listájának egy példányát lásd a jegyzetben. (15)

IV.D./2. Gyermek: a jövő zálogai

Óriási kihívás és feladat a gyerekek közötti munka, a feljuk végzett szolgálat. A gyülekezetbe járó és a velük egykorú, óvodába, iskolába járó gyerekek nagyon fogékonyak és őszinték. Nem véletlenül mondja Jézus:

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa. Bizony mondom néktek, aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy kisgyermek, semmiképpen sem megy be abba.” Mk. 10: 14 – 15.

Úgy látja a gyülekezet, hogy a jövő nemzedéke felé – akik később családos emberek, vezetők, irányt mutatók lesznek – most kell szolgálni, az összes lehetőséget megragadva, mert amit most beljük csepegtetünk, az később gyökeret verhet és gyümölcsöt teremhet. A gyermekek javarésze olyan családban nő fel, ahol már a nagymamától sem hall Istentől, Krisztustól, megváltásról. A gyerekeknek nincs példaképük, a médiából ferde képet kapnak a jóról és a rosszról, olyan értékrendet mutatnak, kínálnak nekik, ami nem teszi őket boldoggá.

Szeretnénk, ha a családjainkban felnövő gyerekek és a faluban élő apróságok és fiatalok az igazi megoldást találnák meg, és egész életüket Krisztus uralma alá helyeznék.

Jelenleg vasárnap délutánonként az imaházban van a gyermekeknek bibliakör, amit Kovács Mónika tart. Páros héten az óvodásoknak és kisiskolásoknak, páratlan héten a felsősöknek tart alkalmat a testvérnő. A gyerekek segítésébe, a fegyelmezésbe férje, Báhidzki Gábor segít. Ezek az alkalmak is nyitottak, és a faluban élő, a gyülekezetbe nem járó gyerekeket is szívesen fogadja a gyülekezet. A sok bibliai történet és ének mellett érdekes fejtörők, játékok, vetélkedők segítenek a gyerekeknek abban, hogy bibliai ismereteiket elmélyítsék.

Páratlan szombaton Tea – klubot tart a közösség, amin az iskolás és óvodás korú gyerekek a sportversenyeken, játékokon, ping – pongozáson felül hallhatnak az igéről tea és szendvics mellett. Alkalmanként projektoros filmvetítés is van. A gyerekek szívesen hívják barátait, és együtt nagyon jól érzik magukat. Hasznos időtöltés, amire a szülők is szívesen elengedik gyermekeiket.⁵⁴

Páros szombatonként Ügyeske – klub van, ahova olyan iskoláskorú lányok és fiúk jönnek, akik szeretnek a két kezükkel ügyeskedni és valami szépet, hasznosat alkotni. Az alkalmakon, két – két és fél órán keresztül valamilyen apró kézműves dolgot készítenek a

⁵⁴ Tea-klubról készült fényképet lásd a mellékletben. (28)

gyerekek (foltvarró technikával, üvegfestéssel, stb.) utána hallanak igei gondolatokat, történeteket az ő adottságaikhoz mérten. Az Ügyeske – klub házigazdája Blaskóné Király Zsuzsa, aki szívesen beszélget a jó tanácsok között és hangulatos, meleg légkört teremt. Ezekre az alkalmakra is szívesen engedik a szülők a gyermekeiket.⁵⁵

Nyaranként az egyhetes Awana – klub szintén nagy szükségét tölt be és az idő múlásával a szülők is egyre közelebb merészkedtek, sőt az elmúlt nyáron alkalmanként be is kapcsolódtak a programokba.⁵⁶

Karácsony előtt, - most már hagyományosan - mindkét oktatási intézményben, az óvodában és az iskolában, összesen 210 gyermek részére a gyülekezet megszervezi a karácsonyi doboz akciót. Ezekben az alkalmakon bábjelenet, színdarab vagy ének formájában hallhatják a gyerekek a karácsony lényegét, üzenetét, és ajándékot vehetnek át. Ennek megvalósításában külső segítséget szokott kapni a gyülekezet.

Sok esetben tapasztalta meg a gyülekezet, hogy a gyerekeken keresztül a szülőket is el lehet érni és feléjük is lehet missziózni. Az óvoda öltözője, az iskolai fogadóóra, a gyerekeknek szervezett alkalmak jó lehetőségek a szülőkkel való kapcsolatépítésre, beszélgetésre.

IV.D./3. Rászorulóknak: idősek és hátrányos helyzetűek

A rászorulóknak ez a két nagyobb csoportja is megtalálható a faluban, akiket a gyülekezet, lehetőségeihez mérten, sokszor külső segítséggel, próbál felkarolni és segíteni. Jézus szavai irányítják a gyülekezetet ebben is:

„Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám.” Mt. 25: 35-36.

A beszélgetésekre, Isten ígéjének a közvetítésére sokszor csak a fizikai szükségletek betöltése után van lehetőség. Időseknél a rossz anyagi helyzet mellett nagy nehézséget okoz a magány és egyedüllét. A napi feladatok elvégzésében is nagy segítség egy társ, de az ünnepek alkalmával ez különösen hangsúlyt kap. 2004-ben tartott a gyülekezet először magányosok karácsonyát, ahova személyesen hívta meg a falubeli időseket, és a Szenteste délutánján

⁵⁵ Ügyeske-klubról készült fényképet lásd a mellékletben (29)

⁵⁶ Awana nyári klubról készült fényképet lásd a mellékletben. (23)

eltöltött pár óra keretében beszélgetéssel, énekléssel, meleg kakaóval és kaláccsal próbálta enyhíteni a hiányt. A tartós élelmiszerekből álló csomagot azokhoz is eljuttatta, akik végül is nem karácsonyoztak egyedül, de a hétköznapiakat magányosan, szűkösen töltik. A pozitív visszajelzésekből egyértelművé vált a gyülekezetnek, hogy hiánypótló feladatot vállalt fel, és a következő években is szükség van erre a szolgálatra.

Ugyanakkor fontos az évközi gondozás, támogatás is. Sokszor elegendő egy mosoly, pár kedves szó és egy végighallgatott óra, de elkél a fizikai segítség is a ház körül, a kertben. Ez olyan terület, ahol mindig van mit tenni és mindig lesz kinek segíteni.

A hátrányos helyzetűek támogatását is mindinkább feladatának tekinti a gyülekezet. Jelenleg a leghatékonyabb lehetőség a ruhaakció, ahol havonta egy alkalommal, jó minőségű használt ruhákból válogathatnak ingyen, szükség szerint a nagycsaládos, kisnyugdíjas és egyéb rászoruló emberek. A ruhaakció előtt, az ajtónyitásra várva, mindig meghallgatják Bokros testvértől az igei üzenetet és az imádságot, bent az imaházban pedig válogatás közben nyílik lehetőség a személyes beszélgetésekre és keresztyén irodalom terjesztésére.

A faluban rossz családi körülmények között élő fiatalok felkarolását is törekszik a gyülekezet felvállalni. Többek között kiemelkedik az a falubeli fiatalember, akit a börtönben látogat Kovács Mónika a férjével. Korábban is felkarolták őt, segítettek neki a hétköznapiakban is, és amikor szükségessé vált, akkor a kiskunmajsai Menedékvárosban kapott helyet. Sajnos a felkínált lehetőségekkel akkor nem jól élt ez a fiatalember, így később börtönbe került. Most a levelezések, látogatások adnak újabb lehetőséget a segítségnyújtásra, amit ő szívesen fogad.

IV.D./4. Egyéb lehetőségek

A kötetlenebb beszélgetésekre is lehetőséget adó házi közösséget péntekenként családoknál tartja a gyülekezet. A gyermekeknek ebben az időben, az emeleti gyerekosztályokban van lehetőségük játszani. A felnőttek, a faluból nem csak a gyülekezetbe járók, az ige körül, a napi problémákat, örömeiket megosztva beszélgetnek. Ilyenkor előkerülnek azok a témák is, amiket nagyobb közösségben, vagy a gyerekek előtt illetve az istentisztelet után nem szívesen hozna elő senki. Jó alkalom a közös imádkozás a hálaadásra, a közbenjárásra, és a terhek megosztására.

Az imaházban, ill. alkalmanként az evangélikus templomban tartott hangversenyek és koncertek a zenei élményen túl szintén lehetőséget adnak az örömhír továbbadására.

Hasonló módon nagy érdeklődésre tartanak számot a különböző témákban, elsősorban a keresztyén házasság és gyermeknevelés terén tartott előadások. A meghívott vendégelőadók olyan hívő emberek, akik nagy élettapasztalattal és gyakorlati tanácsokkal tudják kiegészíteni az elméleti oldalt.

Advent előtti utolsó szombaton szokott a gyülekezet adventi koszorú és díszkészítő alkalmat tartani, amit a faluban kihirdet, és bárkit szívesen lát. Az alapanyagot a gyülekezet szerzi be, és ingyen biztosítja a lehetőséget a részvételre. Jellemzően 23 – 25 felnőtt és még 15 gyermek szokott részt venni ezeken az alkalmakon. Az együttléte igei gondolatok és imádság nyitja meg, majd a szorgos kezek munkája közben lehet személyesen beszélgetni. Ilyenkor mindig kicsinek bizonyul az imaház.⁵⁷

Keresztyén irodalom terjesztése az alkalmak után, ruhaakciókon és személyes kapcsolatok révén sokszor segít abban, hogy az otthonokban is eljusson az evangélium és a keresztyén életet segítő irodalom.

Január második felében, közös szervezésben a protestáns gyülekezetek az ökumenikus imahetet szokták megtartani. Jellemzően a vendég igehirdetők is hívő emberek, akikkel közös cél, hogy a jelenlévők megismerjék a kegyelemet. Az imahét nagyon jó hangulatban, és feszélyezettség nélkül szokott lezajlani. A vezetők már az imahét előtt együtt imádkoznak, és fontosnak tartják ezt az imahét napjain is.

A három gyülekezet – evangélikus, református, baptista – vezetői havi rendszerességgel imaközösségre jönnek össze és támogatják egymást. Mindenki által elfogadott tény, hogy nem az a fontos: minél többen üljenek egyik, vagy másik imaházban, hanem a cél: Isten országának építése, gyarapítása. Ennek előmozdítására meghívót küld a különleges alkalmat szervező gyülekezet a többi gyülekezetnek, a különleges eseményekre, előadásokra, koncertekre, és időnként közösen szerveznek alkalmakat.

IV.D./5. Hogyan tovább? Menyit látunk Isten tervéből?

Nehéz a gyorsan változó világban előre tervezni és jóslatokba sem szeretnék bocsátkozni. A lehetőségekhez mérten az ígéből olvasott feladatot és a jelenlegi helyzetből adódó lehetőségeket illetve nehézségeket szeretném röviden felvázolni.

⁵⁷ Adventi koszorúköti alkalomról készült fényképet lásd a mellékletben. (30)

„Atyám minden hatalmat nekem adott a mennyben és a földön. Úgyhogy menjetek el, és tegyetek tanítvánnyá minden népet! Merítsétek be őket az Atya, Fiú és a Szent Szellem nevében! Arra tanítsátok őket, hogy megtartsák mindazt, amit parancsoltam nektek!” Mt. 28: 18-20⁵⁸

A hívő ember első számú feladata a hétköznapi életben megélni és megmutatni Krisztust. A saját környezetében a legnehezebb ezt megtenni, mert ott minden lépését látják, még a hibásakat is. Azonban az a tapasztalata a gyülekezetnek, hogy ez a leghitelesebb és hosszútávon a leggyümölcsözőbb. Tehát a személyes beszélgetések, azokon keresztül barátságok építése a legjobb alkalom az evangélium továbbadására. Azonban mindenképpen szem előtt kell tartani, hogy a megtérést Isten Lelke munkálja, és mi csak eszközök vagyunk. Sem az időt, sem a helyet nem mi határozzuk meg, hogy ki, mikor és milyen módon tér meg és válik Isten országának tagjává. A személyes kapcsolatot nem szabad ennek függvényében vizsgálni és megéri – nem éri meg alapon „kalkulálni”.

Az első számú felelőssége és feladata, minden hívő embernek, így a gyülekezeti tagoknak a személyes kapcsolatok építése, a cselekedeteken és beszéden keresztüli bizonyoságtétel, az imádkozás, és kitartás.

„Az aratni való sok, de a munkás kevés: kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.” Mt. 9:37-38

A gyülekezet sokszor a „munkáshiánnyal” találja magát szembe. Rengeteg ötlet volna, amit meg lehetne valósítani, sokszor anyagi akadályai sem lennének (bőkezűen adakoznak a gyülekezeti tagok), de nincs elegendő ember. Kevésnek és kicsinek érzi magát a gyülekezet. A jelenlegi tagok több területen igyekeznek helytállni, de el-elfáradnak, és olykor el is csüggednek. Azonban a misszióparancsban Jézus szájából elhangzottak újra sarkalják őket a feladatok végzésére és bátorítják őket a szükséges erő kérésére.

A misszióparancsból egyértelmű, hogy nem mihozzánk jönnek az emberek, hanem nekünk kell elmennünk hozzájuk, közéjük és el kell vigyük nekik a Krisztusról szóló örömhírt.

Jelenleg teljesen szabadon tarthat a gyülekezet bármilyen alkalmat és nem csak az imaházban, hanem kérésre díjmentesen rendelkezésre bocsátják a Művelődési Házat és a sportpályát. Ennek a lehetőségeit ragadja meg a gyülekezet, amikor különböző, már korábban

⁵⁸ Újszövetség - Egyszerű fordítás Kiadja: TBL Magyarország Alapítvány 2003

említett alkalmakat szervez az imaházon kívül. Ameddig lehetőség nyílik erre, a gyülekezet élni szeretne vele, és minél több olyan alkalmat kíván tartani, ami a különböző korosztályokat éri el.

Azt a korosztályt, amelyik a gyülekezetből jelenleg hiányzik, (45 és 65 év közötti korosztály) sajnos nagyon nehezen tudja a közösség megközelíteni, még a személyes beszélgetések, és egyéb alkalmak tartásával is, pont az életkori sajátosságok miatt. Ennek a megváltoztatására is csak Isten képes és reménységünk van arra, hogy Ő ezt meg is fogja tenni.

A jelenlegi gyermek korosztály éveken belül kamaszodni és felnőni fog. Nagy kihívás a gyülekezetnek, hogy nekik olyan módon mutassuk be Krisztust, hogy életük megváltójává, Urukká fogadják el. Ugyanakkor valószínű, hogy házasságkötés után nem mindegyikük marad tordasi lakos, tehát lesz egy bizonyos természetes elvándorlás.

Reménysége a gyülekezetnek, hogy azok a férfiak, akik hívő feleségeiken keresztül hallanak Jézusról, ők megtérnek és csatlakoznak a gyülekezethez, ezzel is erősítve a közösséget, és a hívő családokat.

Sok lehetőséget láthatunk előre és vannak, amiket nem. Azonban bizonyos a gyülekezet abban, hogy Isten megtartó és megelevenítő kegyelme, az elmúlt 105 évhez hasonlóan, megmutatkozik a mindennapokban és az ünnepekben, ha Őt tartjuk életünk Urának és neki engedelmeskedünk. Ezt a megtapasztalást kívánom mindenkinek, aki olvassa ezt a dolgozatot.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

- Dr. Wünscher Frigyes: TORDAS A Balogh Elemér szövetkezeti mintafalu Kiadja: Csáthy Ferenc Egyetemi Könyvkereskedés és Irodalmi Vállalat Rt. Debrecen – Budapest 1943.
- „Krisztusért járva követségben” Tanulmányok a magyar baptista misszió 150 éves történetéből Kiadja: Baptista kiadó Budapest, 1996.
- Mészáros Kálmán: Az omnibusztól a kápolnáig Kiadja: Reménység Háza Alapítvány, Székesfehérvár, 1996.
- Emlékkönyv a Békési Baptista Gyülekezet 100 éves évfordulójára Kiadva: Békés, 1991
- A Magyarországi Baptista Egyház 1985. évi Statisztikája. Összeállította: Szebeni Olivér Kézirat gyanánt 1986 tavaszán
- Magyarországi Baptista Egyház éves statisztikái 1922-től 1995-ig (Központi Baptista Levéltár)
- Magyarországi Baptista Egyház anyakönyve (Központi Baptista Levéltár)
- Békehiőnök idevonatkozó számai (Központi Baptista Levéltár)
- Fodor János kézírata Kelt: Tordas, 1927.
- Fodor Lajos kézírata Kelt: Tordas, 1945.
- Papp József kézírata Kelt: Pécs, 1994.
- Imre Albert kézírata
- Kovács Mónika kézírata
- Fodor János kézírata Kelt: Ócsa, 2004.
- Hellinger Ferenc kézírata Kelt: Budapest, 2005.